Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 33 (1033) ♦ Субота, 18 лютого 1995 року ♦ Ціна договірна

Як довго виселятимуть "іноземку"?

Голова Верховної Ради Олександр Мороз підтримує заборону обігу в Україні іноземної валюти, проте вважає, що «це може бути зроблено не за один день».

Припинення ходіння іноземної валюти в Україні — необхідний захід, який сприятиме стабілізації української національної валюти, вважає Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

«Ми були готові до цього кроку ще в 1990 році», — заявив він у розмові з журналістами в Києві.

Проте, на думку О. Мороза, «до цих заходів НБУ і Кабінет міністрів мають готуватися спільно».

Обіг іноземної валюти в Україні і заборону торгівлі за неї з 18 лютого застережено рішенням правління НБУ, прийнятим у листопаді 1994 року. Водночас керівництво Кабінету міністрів, загалом не заперечуючи проти цього кроку, вважає його передчасним.

Скасувати це рішення може тільки правління НБУ. Проте, за словами О. Мороза, «правління НБУ не може сьогодні зібратися, бо вони у роз'їздах і немає голови правління».

Можливо, сказав також О. Мороз, «це можна зробити не за один день». «Власне кажучи, не так важливо, 18 чи 20 лютого це буде зроблено», — додав він.

Постанова не привід для конфронтації

Голова Верховної Ради Олександр Мороз «не хотів би», щоб постанова Верховної Ради про адміністрацію Президента «розглядалася як привід для конфронтації двох гілок влади».

У розмові з журналістами 16 лютого в Києві він нагадав, що на розгляді інциденту перед засіданням Координаційної ради з боротьби з організованою злочинністю наполягали депутати різних фракцій.

(Закінчення на 4-й стор.).

Читайте у суботньому номері:

4–5 стор. Події тижня: катастрофа, скандал, ціни

7 стор. Америка після змін на Капітолійському пагорбі

10 стор. «Ромео і Джульєтті» – 400 років

11 стор. Дамір Корнєтов вимагає суду

12 стор. Як росіяни захищають свою мову

9 стор.

Минуло Стрітення – циган кожух уже продав

«Лютневими вікнами» називають потепління серед цього зимового місяця. Якраз таке «вікно» відкрилося в природі напередодні Стрітення.

А от вітрини магазинів лютневими не назвеш. Вони — весняні. І так хочеться, щоб зима швидше зрозуміла цей натяк.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЧЕЧНЯ: відлуння подій

Загинули лейтенантами

У райцентрі Баштанка та селі Залісся Жовтневого району відбувся похорон юних лейтенантів Євгена Кушніра і Сергія Шудрі, тіла яких у цинкових трунах доставлено сюди з Чечні. Не з української землі і не з благословення батьків пішли вони туди воювати — молодих офіцерів, які тільки торік закінчили російські військові училища, примусив зробити це наказ командування. Безмежне горе батьків, рідних, близьких. Прокляття тим, хто розв'язав безглузду війну, приєднали вони до голосів тисяч і тисяч згорьованих у самій Росії, в інших країнах СНД.

Миколаївська область.

У номер!

Товаришуватимемо арміями?

Міністр оборони України Валерій Шмаров зустрівся 16 лютого в Києві з державним міністром оборони Уганди Амамом Мбазі, який відвідав Київ з триденним візитом.

Домовленості про візит Амама Мбазі досягнуто в ході зустрічі Валерія Шмарова з президентом Уганди, яка відбулась у Давосі в січні 1995 року.

Бомбардувальники — втіха дорога

Група російських військових експертів вивчає нині на військово-повітряних базах України у Прилуках та Узині стан важких стратегічних бомбардувальників ТУ-160 і ТУ-95.

Остаточне рішення про продаж цих літаків Росії може бути прийняте найближчим часом.

За словами командувача Військово-Повітряними Силами України генерал-лейтенанта Володимира Антонця, Україна не має змоги обслуговувати або переобладнати ТУ-160 і ТУ-95. Необхідна технічна документація знаходиться на російських підприємствах, а саме переобладнання може зайняти не менше 10 років. До того ж утримання цих важких бомбардувальників на базах без палива і тренувальних польотів щороку обходиться у 735 тисяч доларів.

У Дніпропетровську будується метро

Згідно з постановою уряду «Про заходи щодо завершення будівництва першої пускової дільниці першої черги Дніпропетровського метрополітену» передбачається закупівля 60 вагонів метро виробництва Митищенського об'єднання «Метровагонмаш», кабельно-провідникової продукції, комплектувальних та обладнання.

Зазначена продукція буде звільнена від ПДВ та ввізного мита.

Відповідні міністерства мають розглянути за поданням Дніпропетровського облвиконкому питання про виділення коштів для завершення будівництва першої пускової дільниці першої черги Дніпропетровського метрополітену.

Парламентська хроніка

У ДОВІР'І — ВІДМОВИТИ!

Денне засідання 16 лютого

Напевне, саме так можна визначити вердикт Верховної Ради щодо ряду законодавчих актів, винесених на обговорення сесії 16 лютого. Хоч початок робочого дня наче й не передвіщав нічого подібного. Беручи до уваги важливість Закону про оплату праці, ніхто не заперечував проти його обговорення. І до змісту (принаймні перших статей) ні в кого не було заперечень. Однак саме тут і виникла дивна ситуація: ніхто (вголос) не висловився «проти», а от на табло системи «Рада» і при першому, і повторному голосуванні висвічувалися слова — «Рішення не прийнято». Що це — тихе саботування? Очевидно, для з'ясування цього головуючий О.Мороз оголосив перерву на 15 хвилин і запросив на нараду керівників фракцій і груп.

Перерва затяглась на 45 хвилин. А коли робота сесії продовжилася, О.Мороз оголосив, що ситуація склалася дещо парадоксальна. Так, Комісія з питань соціальної політики попрацювала добре і зауважень до змісту Закону про оплату праці справді немає. Але... Не всі комісії, яким належало це зробити, подали свої висновки, що є порушенням процедури. Виходячи з цього, а також враховуючи прохання уряду, обговорення й прийняття Закону (у другому читанні) доцільно перенести на 1 березня.

Тільки в такий спосіб і вдалося вийти з отієї патової ситуації...

Обговорення проекту Закону про внесення змін та доповнень до Закону «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» було активним і конструктивним. Зокрема, ставилися запитання: що робиться для обмеження, а то й повної ліквідації паразитуючих посередницьких структур? Які заходи вживаються для захисту споживача від шаленого зростання цін? Чи є управа на державний монополізм та ряд інших?

Відповіді зводилися до того, що Верховна Рада визначила механізм оподаткування посередницької діяльності, тож він має відіграти певну гальмівну роль. Щодо регулювання цін, то тут багато що залежить від створення належного конкурентного середовища. «Загнузданню» цін сприятиме також розгортання боротьби зі створенням штучного дефіциту товарів підвищеного попиту. Ну, а щодо управи на державний монополізм, то тут справі може зарадити розширення прав Антимонопольного комітету...

Зрештою, Закон було прийнято у першому читанні.

Зате два наступних сесія знов «прокотила на воронах». Надто багато неузгодженого, а то й неприйнятного містив проект Закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про оренду майна державних підприємств і організацій», щоб його можна було вирішити з одного заходу (хоч це вже був другий). Тож знайшли компромісний вихід: перенести обговорення на наступний парламентський тиждень.

Тема приватизації завжди була потужним подразником для парламентського загалу. Не став винятком і проект Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України», «Про приватизацію майна державних підприємств». Позитивним у його змісті депутати визначили лише одне: вилучення положення про право на оренду з викупом. Решта — оцінки зі знаком мінус. Найбільш вразливим у цьому проекті, зазначали депутати, є те, що він фактично відкриває «зелену вулицю» для масового скуповування народного надбання іноземними громадянами, а звідси — закабалення. Не можна погодитися з тим, говорили інші, що приватизація є зміною форми власності, а це протирічить чинній Конституції. Важливим недоліком запропонованого Закону є положення, яке фактично усуває місцеві органи влади від участі у розподілі власності, а трудові колективи позбавляє права стати господарем у своєму домі.

Зрештою, нагадали депутати, треба повернутися до Постанови Верховної Ради від 29 липня 1994 року про призупинення ходу приватизації. Це робилося з тим, щоб розібратися в роботі органів приватизації, з'ясувати, що робиться не в інтересах держави і народу, внести корективи. А що бачимо? В силі залишаються ті положення, які стимулюють «прихватизацію». З цим сесія миритися не могла. І в цьому неприйнятті об'єдналися як ліві, так і праві. Закон відправлено на доопрацювання.

Після цього особливо наочно виглядає провокаційність тверджень деяких діячів, що парламентарії, мовляв, більше охочі до конфронтації, ніж до плідної законотворчої роботи.

Іван ДМИТРЕНКО.

ГЛИБОКІ ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ — ШЛЯХ ДО ВІДРОДЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ

Виступ Президента України Леоніда Кучми на нараді у Львові 13 лютого 1995 року

Шановні учасники!

Я щиро радий зустрічі з вами, керівниками місцевих органів влади, організаторами господарського та культурно-просвітницького життя вашої області.

Так розпорядилася доля, що нам з вами випало бути на передових рубежах боротьби за Україну у найбільш відповідальний період її історії. Багато в чому сьогодні саме від суб'єктивного впливу керівників всіх рангів залежить розвиток подій в нашому суспільстві. А процеси, що відбуваються в Україні, за своїми масштабами та значимістю мають історично важливий характер.

По суті сьогодні вирішується питання — бути нам рівними у співтоваристві розвинутих країн світу, в авангарді розвитку цивілізації, або втратити історичну перспективу, позбавити наших людей можливості жити у добробуті, пишатися своєю Батьківщиною.

Я не прихильник підміняти конкретну справу високими промовами, але я розпочав свій виступ саме з історичної оцінки сучасного стану України тому, що добре знаю наскільки властиве самому широкому загалу на Львівщині глибоке національне самоусвідомлення, дбайливе ставлення до наших національних інтересів.

Більше того, я переконаний, що це один із додаткових факторів, який спроможний вплинути навіть на соціально-економічний розвиток цього регіону України загалом.

Одночасно, керуючись саме турботою за сьогодення і майбутнє України, ми маємо неухильно додержуватися у нашій поточній політиці принципів здорового прагматизму, науково обгрунтованого аналізу і прогнозу кожного нашого кроку, першочерговості вирішення соціально-економічних проблем, локалізації кризових явищ, що виснажують Україну.

Історичне завдання самоврятування України, а сьогодні треба саме так ставити питання, має абсолютно конкретні проблеми, над якими працюють Президент, уряд, парламентарії нашої держави. Саме на них я дозволю собі коротко спинитися.

При цьому я не хотів би повторювати вже широковідомі загальні оцінки тенденцій, що властиві сьогодні Україні, ще раз наголошувати наші концептуальні завдання. Вони також вже не раз визначалися. Дозволю собі акцентувати вашу увагу лише на питаннях поточної внутрішньої і зовнішньої політики України, які є найбільш актуальними.

Перший блок проблем, який є стратегічно визначальним для України, пов'язаний з питаннями стабілізації економіки, виведення її із стану системи, яка саморуйнується, у фазу оздоровлення та самовідтворення.

Ви добре знаєте економічну ситуацію в країні.

Вона залишається напруженою.

Рік, що минув, відзначився найбільш глибоким спадом виробництва, небувалим загостренням кризи фінансової системи держави, платіжного балансу країни.

Нині опрацьовується Доповідь Президента Верховній Раді про розвиток економіки України в 1994 р., яка в березні буде представлена парламенту і в якій буде дано грунтовний аналіз цих процесів.

Однак загальний висновок є для мене очевидним і сьогодні. Він полягає в наступному.

Ті незначні зрушення, які досягнено в IV кварталі у стабілізації карбованця, деякому скороченні дефіцитності бюджету не спричинили і, звичайно, не могли спричинити помітного впливу на уповільнення кризових процесів як в економіці в цілому, так і в її визначальній ланці — в сфері споживання.

Рік, що минув, відзначено подальшим падінням рівня життя населення, поглибленням соціальної диференціації — концентрації багатства на одному полюсі і подальшого зубожіння — на іншому.

Я особливо наголошую — нині падіння життєвого рівня досягло межі, за якою починається соціальний вибух.

У цьому зв'язку весь комплекс не лише суто економічних, а й політичних, гуманітарних питань розвитку, питань національних відносин, розбудови нашої державності має концентруватися на проблемі соціальної політики, нашій спроможності вже найближчим часом зламати ситуацію на краще і забезпечити хоча б стабілізацію, а у подальшому і підвищення життєвого рівня населення, особливо його соціально незахищених верств, тих, хто не може власною працею забезпечити свій добробут і потребує допомоги суспільства.

Я хотів би, щоб всі ми добре зрозуміли цю найбільш визначальну особливість поточного моменту нашого суспільного розвитку.

Особливо важливо, щоб ця обставина була глибоко усвідомлена на всіх рівнях виконавчої влади — від урядових структур до регіонального і, особливо, — місцевого рівня державного управління. Для себе як Президента я такий висновок зробив.

Поглиблення кризових процесів у соціальній сфері зобов'язують нас критично підійти до оцінки деяких аспектів економічного курсу нашої держави, що здійснюється останнім часом.

Нам потрібно уникнути будь-яких упереджуваностей. Догматизм в політиці, і, перш за все, економічний, завжди призводив до руйнівних процесів. Це не потрібно доводити. Ми добре знаємо це з власної економічної історії.

Із здобуттям незалежності ми стали на шлях, яким йде цивілізоване людство, почали формувати нову економічну ідеологію і нову економічну політику.

Але така ідеологія і така політика не може бути заангажованою. Вона має бути гнучкою, відображати в собі реалії сьогодення, оперативно реагувати на них.

Ми мусимо у цьому зв'язку ще раз глибоко усвідомити і інше: головним критерієм коректності економічної політики, її суспільної ефективності є розвиток соціальних процесів, динаміка життя населення. Це має бути наріжним каменем всієї нашої діяльності. Інших оціночних показників просто не існує.

Чи ставить такий підхід під сумнів вибрану нами стратегію ринкових перетворень нашої економіки?

Скажу з усією однозначністю: уже сама постановка такого питання за своєю суттю є некоректною. Існує світовий досвід, існує те, що напрацьовано світовою цивілізацією, які переконливо доводять протилежне.

Тому допущені помилки в економічній політиці і її необхідну корекцію ми можемо здійснювати лише у межах ринкової стратегії.

Це перший принципової ваги висновок, на якому я хочу наголосити.

Другий висновок — наш аналіз переконує в тому, що ми не помилилися і в іншій стратегічній установці — забезпеченні прискореного розвитку ринкових перетворень.

І цей висновок грунтується на власному досвіді. Те, що ми сьогодні робимо, дало б значно більший соціальний ефект 2—3 роки тому. Більше того, нині склалася ситуація, за якої будь-яке зволікання з утвердженням цивілізованих, офіційно визначених ринкових структур та ринкових відносин призводить до їх утвердження в деформованій «тіньовій», або навіть і в мафіозно-криміногенній формі.

Сьогодні ми можемо з усією визначеністю сказати, що сформований ще за останні роки економічний криміналітет, поєднаний організаційно з криміногенними елементами попереднього партійно-бюрократичного апарату, почав освоювати ринкове середовище значно швидше, ніж наша офіційна економіка.

Завдяки цьому система ринкових відносин, що формується в нашій економіці, виступає в деформованій формі, значною мірою несе на собі антинародний відтінок.

Подолати це можливо лише на основі прискореного входження в ринкову сферу всіх ланок офіційної економіки. Ми маємо зіграти в цьому питанні на випередження.

І ще один принципової ваги висновок.

Ми не вважаємо помилковою нашу принципової ваги орієнтацію на першочергову фінансову стабілізацію економіки.

Останнім часом Верховною Радою прийнято ряд рішень щодо збільшення всіх видів грошових доходів населення. Ви про ці рішення добре знаєте.

Я розумію в цьому народних депутатів.

Але мушу сказати й інше. Грошей, які обіцяні людям, не існує. Їх немає ні у парламентарів, ні у профспілок, ні в уряді, ні в країні загалом.

Може бути лише емісія, яка не забезпечена товарною масою. Що це таке люди вже також знають. До речі, населення більше всього боїться таких «грошей», а, точніше, папірців.

Це смерть і для виробництва. Завдяки інфляції ми звели до нуля інвестиційний процес.

З іншого боку, більшість «тіньових» операцій базується на нарощуванні інфляції.

Це також немає потреби доводити.

То ж вести пошук вирішення назрілих соціальних проблем поза політикою жорсткої фінансової стабілізації — справа безперспективна.

Я в цьому переконаний. І тому стояв і буду стояти на цій позиції й далі.

Таким чином названі тут базові позиції — ринкова стратегія, прискорене економічне реформування, першочергова фінансова стабілізація — не можуть піддаватися у принциповому плані сумніву в нашій економічній політиці.

Де ж у цьому випадку наші резерви у напрямку посилення соціальної спрямованості нашої економіки?

Їх, на мій погляд, декілька.

Зупинюся лише на найбільш вагомих з них.

Це, по-перше, істотне посилення державної регульованості та керованості економічних процесів, зокрема тих, що безпосередньо пов'язані з розбудовою ринкової інфраструктури, забезпеченням ринкової трансформації всіх сфер економічних відносин.

Життя по суті насміялося над тими, хто вважав і, на жаль, вважає ще сьогодні, що достатньо прикрутити емісійний краник, проголосити лібералізацію економічних процесів, а все решту зроблять автоматичні саморегулятори.

Таких маніловських ідеологів у нас багато як в центрі, так і на місцях.

Я себе до таких ніколи не відносив.

Саме з питання на це я виступав і виступаю за посилення управлінської функції держави, утворення відповідної вертикалі.

Але ефективна управлінська вертикаль — це не лише сильний центр, а й надзвичайно дієва, я б сказав, — розумна регіональна влада. Саме на неї в першу чергу покладається реалізація найширшого комплексу соціальних проблем.

Ми обов'язково вирішимо питання про все більше делегування управлінських функцій з центру на місця. Ми працюємо над цим. Але потрібно, щоб і регіональні та місцеві ланки державного управління були готовими освоїти і, з користю для нашої загальної справи, ініціатив здійснювати ці функції.

У мене немає впевненості, що у всіх областях така готовність існує. І я звертаюся до присутніх активно працювати в цьому напрямку.

Я знаю, що ви тут маєте великий практичний досвід. Але будь-який досвід потребує критичної оцінки та удосконалення, і я закликаю вас до цього.

Я глибоко переконаний, що зміцнення керованості нашої економіки і посилення її соціальної спрямованості — це невід'ємні, тісно переплетені процеси, і саме над цим ми маємо в першу чергу разом працювати.

Другий напрямок — здійснення рішучих дій з метою поліпшення структури виробництва.

Зміна виробничої структури — це тривалий процес, і тут ми не можемо тішити себе ілюзіями.

Таких питань багато. Назву лише окремі з них.

Ми маємо зробити надзвичайно складний у соціальному і економічному плані крок — піти на перепрофілювання, консервацію, або й просто закрити окремі виробничі структури, утримання яких нам сьогодні не під силу.

Нині урядом опрацьовується це питання. Ми зобов'язані це зробити вже в цьому році. Іншого виходу нашого економічного виживання просто не існує.

Зрозуміло, що ці питання можуть бути кваліфіковано розв'язані лише за умови активної співпраці центру і регіональних структур влади. Більше того, я розумію, що основний тягар тут буде покладено на місцеве управління, і хочу закликати вас до активної співпраці і в цьому питанні.

Інший напрямок нашої економічної політики — всебічна підтримка тих сфер економіки, де можна отримати швидку віддачу.

Я маю на увазі перш за все сільськогосподарське виробництво.

(Закінчення на 3-й стор.).

ГЛИБОКІ ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ — ШЛЯХ ДО ВІДРОДЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ

(Початок на 2-й стор.).

Нещодавно я докладно зупинявся на цій проблемі у своєму виступі на сесії загальних зборів Академії аграрних наук і сподіваюся, що ви поділяєте викладену там позицію.

Принаймні посилення уваги до села, зокрема, до весняно-польових робіт має здійснюватися на основі інших принципів, ніж ті, що запропоновані проектом рішення Верховної Ради, який нині обговорюється.

Те, що там запропоновано, ми вже проходили і знаємо, що це — безперспективний шлях, який в кінцевому підсумку призведе до поглиблення деструктивних процесів і не сприятиме розв'язанню, а навпаки, ще більше зажене в глухий кут наші соціальні проблеми.

Я хочу, використавши вашу трибуну, закликати народних депутатів до зваженості та конструктивізму.

Водночас у нас є виключно важлива проблема, вирішення якої повною мірою залежить від діяльності місцевих органів управління.

З кожним роком у нас зростає виробництво сільгосппродукції на присадибних ділянках. Ви добре знаєте труднощі, які тут виникли у зв'язку з різким подорожчанням приміського транспорту. Тому в кожній області, в кожному місті та районі, а можливо й на кожному крупному підприємстві потрібно визначити конкретні заходи розв'язання цієї проблеми.

Ми зобов'язані за будь-яких умов це зробити, і я хочу звернутися до всіх керівників регіональних та місцевих структур взяти це питання під особистий контроль.

Ми маємо забезпечити здійснення й інших заходів, що дозволять нам оперативно внести певні корекції в структурні процеси, забезпечивши якомога більше соціальне спрямування нашого виробництва.

Резерви для цього є надзвичайно великі. Цим ми просто серйозно ще не займалися.

Третій напрямок посилення соціальної орієнтації економіки — це глибоке реформування всіх ланок невиробничої сфери.

Ми визначили принципову позицію завершити в поточному році малу приватизацію. Але робити це потрібно з розумом. Не за відомим принципом — план до двору. Не приватизація в ім'я приватизації. Не для того, щоб Фонд майна в кінці [illegible] відрапортував стосовно справної цифри.

Головне тут: мала приватизація. Це шлях до докорінного поліпшення всіх ланок обслуговування населення. Це основний критерій.

Тому знову ж таки функції місцевих органів влади тут мають бути надзвичайно дієвими.

Я закликаю вас приділити цьому максимальну увагу.

І, нарешті, четверта проблема — забезпечення докорінної перебудови структури та механізмів соціального захисту населення. Ми вже давно відійшли від суто адміністративної економіки, але практично нічого не зробили в державі по реформуванню цієї виключно важливої сфери.

Все залишилося як і було.

Асигнування держави на соціальний захист зростають, а результати мінімальні.

Ми багато говорили про створення розгалуженої системи здійснення адресної соціальної допомоги. Ці питання першорядної ваги. В умовах, коли ми вимушені йти на підвищення комунальних тарифів, вартості інших послуг, якими користується населення. Але вони ще до цього часу не реалізовані.

І таких питань надзвичайно багато.

В цьому вина перш за все уряду. Мало ініціативи проявляють тут і міністерства праці, економіки, соціального захисту.

У нас близько десятка віце-прем'єрів, однак жоден з них безпосередньо не несе відповідальність за реалізацію завдань соціального захисту населення.

Це критика і на мою адресу. Я це розумію.

В той же час ми маємо чітко уявляти й інше. Основна відповідальність за вирішення питань соціальної політики має лягати на регіони.

Центр має створити для цього відповідні фінансово-матеріальні, в тому числі й бюджетні передумови.

Ми це прагнемо здійснити, і вже в бюджет 1995 року будуть внесені відповідні корективи.

Водночас потрібна копітка робота на рівні вашої діяльності.

І я знову закликаю вас до цього.

Шановні учасники наради!

Сподіваюсь, що ми всі без винятку є великими прибічниками глибоких економічних реформ, розуміючи, що це єдино можливий шлях до реального відродження нашої економіки, забезпечення економічного суверенітету держави.

Але час розмов з приводу необхідності реформ вже давно минув. Мене більше всього турбує, що багато з наших реформаторів виявляються мало придатними до конкретної організаційної роботи, цураються її.

У цій ситуації ми можемо просто, як кажуть, заговорити реформи.

Це дуже серйозне питання, яке має пряме відношення як до тих, хто посідає управлінські крісла у найвищих урядових структурах, та і працівників регіонального та місцевого рівня.

Сьогодні нам потрібно не говорити, а діяти, діяти зважено і в той же час енергійно й рішуче. Нам потрібно кожного дня здобувати конкретні результати.

У нас далеко не все втрачено в сфері економічного життя.

У нас є вже в економіці багато нового, життєдайного, прогресивного. Ми вже багато чому навчилися. Ми сьогодні не ті, що були вчора.

Наше суспільство вже здатне не лише сприймати, а й активно працювати над перетворенням в життя ринкової ідеології.

Все залежить від нас, від нашого уміння організувати справу. І я закликаю вас до цього.

Другий стратегічний напрям моєї діяльності Президента пов'язаний із здійсненням глибокого політичного реформування України.

Недосконала організація державної влади в Україні є одним із джерел, що підживлює економічну кризу. Я підкреслюю — не тільки заважає нейтралізації кризових явищ, а є однією із першопричин економічної саморуйнації України.

Проект Закону про державну владу і органи місцевого самоврядування, представлений у грудні минулого року на розгляд Верховної Ради, і мав на меті, перш за все, створити принципово нову систему державної влади, здатної забезпечити керованість суспільством у період його кризового розвитку. На практиці це означає розбудову ефективної вертикалі виконавчої влади, чітке розмежування повноважень парламенту, як законодавчого органу, і Президента, як глави держави і виконавчої гілки влади, розподілу функцій на місцевому рівні.

Минулої суботи в мене відбулася зустріч із членами узгоджувальної комісії, яка готує законопроект до другого читання. Практично ми знайшли порозуміння з усіх принципових положень, за винятком двох питань: взаємостосунки Президента і уряду та підстави для розпуску Верховної Ради.

Переконаний, що найближчим часом і в цій частині законопроекту будуть напрацьовані узгоджені пропозиції. Особливо хочу наголосити, що попередні позитивні підсумки роботи узгоджувальної комісії для мене важливі не тільки тому, що знайдено правові компроміси, які дозволяють просунути вперед розвиток державного устрою України.

Ця комісія, до якої входять представники усіх фракцій, продемонструвала, що при умові виходу за межі вузькопартійних інтересів ми здатні на конструктивну спільну працю. А це особливо необхідно Україні сьогодні, яка просто може не витримати протистояння гілок влади, нецивілізованого протиборства різних політичних сил.

Сьогодні ще передчасно вважати, що всі перешкоди для прийняття зазначеного законопроекту усунені. Однак серйозні позитивні зрушення є, і я не приховую, що вважаю їх спільним здобутком команди Президента і сил «здорового глузду» в парламенті.

Але прийняття Закону про владу — це лише частина державно-політичних перетворень.

Наступним кроком має стати реформа судової системи, створення незалежного і високопрофесійного Конституційного суду. Я приділяю особливу увагу цьому питанню з багатьох причин. В т.ч. і тому, що в умовах надзвичайного стану в економіці, серйозних труднощів в суспільно-політичному житті дії влади мають також бути надзвичайними.

Незалежна судова влада, спільно з вільною пресою, громадсько-політичним рухом мають встановити і оберігати граничні кордони, за якими закінчується демократія і які за будь-яких умов нам не можна переступати.

Конституційний суд має суворо оберігати розподіл функцій між гілками влади, забезпечити додержання домовленостей, зафіксованих у Законі про владу, в разі його прийняття Верховною Радою.

Реальна практика все більше переконує мене в необхідності проведення наступних виборів щонайменш за змішаною мажоритарно-пропорційною системою. Я буду відстоювати ці підходи у новій Конституції України. Конституційний процес увесь час знаходиться у полі зору Президента, і я буду робити все необхідне для його прискорення.

З практичних питань діяльності вищої державної влади найактуальнішим є питання Уряду. Результати його роботи без сумніву заслуговують критичної оцінки.

Одразу після прийняття Закону про владу буде впроваджена нова система управління економікою. По суті по-новому сформовано Кабінет Міністрів.

Питання державної влади тісно пов'язано із завданнями боротьби із криміналізацією всіх сфер нашого суспільства.

Нещодавно ця проблема детально обговорювалася на розширеному засіданні Координаційного комітету по боротьбі із організованою злочинністю. Ви мали можливість ознайомитися з критичним аналізом стану боротьби із криміналітетом, який все більше набуває політичної якості. Буду вдячний, якщо учасники наради висловлять свої міркування з цього приводу. І перш за все з питань виведення «тіньової економіки» у зону легітимної діяльності. Ця найважливіша для нас проблема, оскільки при її вирішенні ми могли б значно збагатити державний бюджет, посилити інвестиційні заходи, а головне — зупинити зростання сприйняття кримінальної економічної поведінки як нормальної і допустимої для всіх суб'єктів господарської діяльності. Я вже не кажу про 20—30-відсоткові надбавки до роздрібних цін, які сплачує споживач на утримання «п'ятої влади», про що йшлося на згаданій нараді.

Львівська область є одним із регіонів, до якого будуть висуватися особливі вимоги у боротьбі із «п'ятою владою».

Тут змінено керівників обласних органів міліції та Служби безпеки. Буде надана додаткова допомога із центру. І ми чекаємо реальних результатів. Вимоги Президента до керівників місцевих органів виконавчої влади та правопорядку будуть суворими. Але, я вважаю, що це буде справедливо і підтримано місцевим населенням.

Важливою передумовою виживання України, її економічного підйому є збереження громадянського миру і злагоди в суспільстві. Я не хотів би деталізувати цю тему. Зупинюся лише на двох питаннях, до яких просив би вас поставитися особливо розсудливо і з розумінням.

Перша. Україна не є однорідною ні за станом розвитку економіки в регіонах, ні за політичними орієнтаціями, ні за релігійними і навіть етнічними ознаками. Загроза розлому України на частки є реальною. Її не слід перебільшувати і драматизувати. Але й її не можна недооцінювати.

Зберегти цілісність держави ми можемо лише за двох умов: оздоровлення економіки, і як наслідок — покращання соціально-економічного самопочуття населення, та диференціації внутрішньої політики, особливо її гуманітарної частини. Мова не йде про подвійний стандарт в діяльності центральної влади. Вирішення проблеми — в об'єктивному врахуванні в державній політиці всіх сучасних реалій в Україні, звільненні її від елементів, що додатково загострюють протиріччя, які, на жаль, існують сьогодні, заважають нашому нормальному розвитку.

Переконаний, що щирі патріоти України зрозуміють і підтримають мене в цьому, оскільки це єдина можливість збереження незалежності української держави. Одночасно Президент робив і буде робити все залежне від нього в межах матеріальних можливостей для економічного, політичного та духовного відродження України як суверенної держави.

Друге питання — це діяльність політизованих угруповань екстремістського характеру. Я знаю реальну вагу та поширеність цього явища. Пропагандистський антураж навколо цього значно більший, ніж реальна сила. Але не можна недооцінювати його небезпеку. Вже сьогодні діяльність таких об'єднань має не тільки внутрішні негативні наслідки. На жаль, вони провокують недоброзичливу реакцію вже й на міжнародному рівні. Залишати їх без уваги ми не маємо права. При цьому ефективність впливу державних інститутів не може бути порівняна з негативним ставленням до таких провокаційних явищ громадської думки. Тому я прошу всіх присутніх тут журналістів, дійсно національно-патріотичні сили зробити свій внесок у справу очищення національного руху від агресивних елементів, які насправді працюють проти України.

І останній блок питань — наша міжнародна діяльність. Ви знаєте, що головна мета тут полягає в забезпеченні сприятливого зовнішнього середовища для вирішення наших внутрішніх проблем і головне — здійснення активних антикризових економічних заходів.

Зоною наших особливих інтересів є країни СНД і, найперше, Росія. Тут основні наші джерела сировини, ринки збуту, тісні технологічні та кооперативні зв'язки. Саме тут вирішується питання нашого критичного імпорту, на покриття якого в поточному році не вистачає за попередніми розрахунками понад 5 млрд.доларів.

В залі зібралися державні люди, з досвідом управлінської роботи, і тому я вважаю за можливе не пояснювати значимість і важливість цього питання. В тому числі і в ракурсі ствердження нашої економічної незалежності із врахуванням наших боргів та постачання енергоносіїв.

На минулому тижні відбулися дві події, які значно просунули вперед наші стосунки з Росією і помітно вплинули на подальший розвиток СНД.

Маю на увазі переговори державних делегацій України і Росії і чергове засідання в Алмати глав держав і глав урядів країн — учасниць СНД.

Сьогодні вранці ці питання були головними під час моєї зустрічі з журналістами. Але я все ж таки ще раз наголошую на найбільш важливих підсумках цих подій.

Парафовано Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Росією. Згідно з попередньою нашою домовленістю з Б.М.Єльциним, знято проблему подвійного громадянства. Зафіксовано, що «сторони поважають територіальну цілісність одна одної та підтверджують непорушність існуючих між ними кордонів».

Підписано ряд угод у галузі торговоекономічних відносин.

На зустрічі в Алмати першочергова увага була приділена питанням економічного співробітництва, взаємного правового регулювання господарських відносин, вирівнювання умов економічної діяльності, а також проблемам організації роботи Міждержавного економічного комітету.

Україна підписала більшість угод, що були запропоновані на розгляд глав держав і глав урядів.

Всі ці договори, безумовно, сприяють реалізації наших державних інтересів.

Ми і надалі будемо нарощувати нашу активність у цьому регіоні, оскільки цього вимагають, в першу чергу, інтереси економічної безпеки України.

Наша держава одночасно намагатиметься розширити стосунки із країнами Заходу і Сходу. Саме тому, ще раз наголошую — розвиток і поглиблення наших зв'язків з країнами СНД не можуть і не повинні здійснюватися за рахунок згортання взаємозв'язків із розвиненими країнами світу. Планую здійснити мій наступний візит до Японії — країни, яка становить особливий інтерес для нас з багатьох причин.

Продовжується напружена робота з міжнародними фінансовими організаціями, без допомоги яких стабілізаційні заходи в Україні в цьому році можуть бути ускладненими.

Здійснюються інші важливі кроки на міжнародній арені, які мають за мету зміцнити та поширити авторитет і впливовість України.

Такі, шановні колеги, деякі актуальні проблеми сучасної діяльності центральних органів державної влади. Вважав за доцільне і необхідне, так би мовити з перших вуст поінформувати вас про них.

Однак хотів би запропонувати продовжити наше подальше обговорення переважно навколо питання соціально-економічного розвитку вашого регіону. Спільно узагальнити типові явища, недоліки у взаємодії всеукраїнських і місцевих органів влади.

Визначити, можливо, незадіяні резерви, спільними зусиллями вишукати додатковий потенціал посилення нашої антикризової діяльності.

Сподіваюсь, що наша робота буде спільною, дружньою і плідною.

Дякую за увагу.

Парламентська хроніка

Що світить освіті?

Ранкове засідання 17 лютого

Народні обранці одностайно проголосували за пряму трансляцію парламентських слухань «Про стан освіти в Україні» по радіо і широке висвітлення роботи Верховної Ради на телебаченні.

Міністр освіти Михайло Згуровський проаналізував шлях, пройдений народною освітою в Україні за 3 роки незалежності. Відзначивши ряд досягнень, доповідач зупинився на нагальних проблемах і вніс ряд пропозицій для законодавчого їх вирішення.

Міністр освіти відповів на запитання депутатів.

Із співдоповіддю виступив заступник голови Комісії з питань науки і освіти ВР Віталій Шибко.

У парламентських слуханнях взяли участь ректор Київського державного національного університету ім. Тараса Шевченка, голова асоціації ректорів України Віктор Скопенко, заступник голови, начальник управління освіти Харківської обласної Ради Олександр Сидоренко, учителька біології Диканської середньої школи Полтавської області Любов Лелюк, міністр освіти Республіки Крим Анатолій Солодченко та інші. Парламентські слухання тривають.

Володимир КОРОЛЮК.

У комісіях Верховної Ради України

Відбулося засідання Комісії з питань паливно- енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку, на якому було розглянуто стан підготовки проекту закону про трубопровідний транспорт, підготовлений Комітетом з нафти та газу. Однак з'ясувалося, що трубопровідний транспорт мають й інші відомства, тому прийнято рішення узгодити з ними запропонований проект закону.

Було обговорено й деякі питання, що стосуються поліпшення транспортного обслуговування народних депутатів України. Останнім часом від депутатів надходять нарікання на роботу Придніпровської, Донецької залізниць, автотранспорту в Києві. Прийнято рішення доручити підкомісії з транспорту вивчити ситуацію з метою подальшого розгляду.

Було заслухано також звіт голови Антимонопольного комітету України за 1994 рік. Проблеми, про які йшлося у звіті, сьогодні відчутно зачіпають інтереси держави. Тому депутати висловили думку, що Антимонопольний комітет України повинен виходити із законодавчою ініціативою, активно співпрацювати з депутатами в ряді питань, зокрема тих, що стосуються приватизації.

Члени комісії проаналізували також проект TACIC (інституційна підтримка Міністерства транспорту України), підготовлений трьома французькими фірмами. До речі, його вартість 1 млн 200 тис. американських доларів, але кошти на розробку було виділено урядом Франції як технічну допомогу Україні.

Депутати обмінялися думками щодо роботи транспорту.

Комісія Верховної Ради України з питань правової політики і судово-правової реформи обговорила проект закону про постійні комісії Верховної Ради України, що готується до розгляду Верховною Радою України в другому читанні. В ньому враховано пропозиції і зауваження, подані народними депутатами та постійними комісіями Верховної Ради України.

Розглянуто і проект закону про внесення змін та доповнень до Закону України «Про об'єднання громадян», підготовлений Кабінетом міністрів України. Прийнято рішення доопрацювати його в робочому порядку.

На думку депутатів, потрібно врахувати досвід країн світу у справі створення громадських об'єднань.

Прес-служба Верховної Ради України.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, «Голос України»

Міндобрив немає. Пального — теж. Але все рівно посіємось

Це не похмурий гумор. Це точка зору голови Комісії з питань АПК, земельних ресурсів та соціального розвитку села Анатолія ДАНИЛЕНКА, який провів прес-конференцію щодо Постанови Верховної Ради України «Про стан підготовки та створення сприятливих економічних умов для проведення весняно-польових робіт у 1995 році».

Анатолій Степанович констатував гіркі факти у підготовці України до весняних польових робіт, коли Кабінет міністрів фактично відпустив усю роботу сільськогосподарських підприємств на волю вітру. Недаремно ж у першому пункті Постанови робота нашого уряду щодо підготовки до весни визнана недостатньою. Це, так би мовити, м'яке, дипломатичне формулювання. Бо в Криму уже виходить у поле техніка, а запасів нафтопродуктів — на кілька днів роботи. Як і в інших регіонах.

— Дорікають, — сказав голова Комісії, — що ми буцімто втручаємось у діяльність виконавчої влади. Але як ми можемо бути осторонь, коли вона фактично не діє? Більше того, складається враження, що уряд, Національний банк роблять усе, щоб до кінця розвалити село, довести його до повного краху. Ось тому ми й беремо на себе контрольні функції, приймаємо рішення, які повинні все-таки забезпечити і сівбу, і збирання врожаю. Отож, постанова, яку ми недавно прийняли, передбачає ряд жорстких заходів щодо забезпечення села усім необхідним для його життєдіяльності.

А.Даниленко розкрив суть цього документа, розповів про важелі, які включені для його реалізації: починаючи від фінансування (а воно складене конструктивно так, що не потягне за собою нових виток інфляції) і кінчаючи переробкою і продажем готової продукції.

Голова Комісії відповів на численні запитання журналістів.

Вів прес-конференцію керівник прес-служби Верховної Ради Василь Іванина.

Скандал

Про кого говорили?

ПРО ПРЕЗИДЕНТА і його команду, яка на себе, виявляється, бере стільки, що депутати Верховної Ради виголошували каламбури на кшталт: «Леонід Кучма працює Президентом в адміністрації Дмитра Табачника», а «... демократія» поки що пишеться через «е», а не через «і» — «дімократія»... Усі ці висловлювання лунали в парламенті, коли розглядалося питання про порушення прав народних депутатів України, викликане інцидентом, що стався 30 січня. Тоді групу народних депутатів України не пропустили на засідання Координаційного комітету з боротьби з організованою злочинністю при Президенті України, котре й проводив Леонід Кучма.

Гострі дебати з цього приводу переросли у загальне з'ясування ролі адміністрації як такої, рівень її матеріального забезпечення тощо. Скандал завершився ухваленням постанови про доцільність перебування Д. Табачника на посаді глави адміністрації Президента. За неї проголосувало 204 депутати, 12 голосів було подано «проти». Всього взяло участь у голосуванні 298 депутатів.

Постанова не привід для конфронтації

(Початок на 1-й стор.).

Водночас, за словами О. Мороза, він наполіг на зміні початкового тексту постанови. Проект депутатської комісії передбачав жорсткіші формулювання, аніж прийняті остаточно.

Голова українського парламенту висловив думку, що дії співробітників адміністрації Президента, які не допускали ряд депутатів на засідання, були викликані тим, щоб «на нараді не прозвучали думки, яких не хотіли чути».

Що парламентарії пропонують Леоніду Кучмі

На завершення денного засідання 15 лютого Верховна Рада України прийняла постанову з приводу порушення прав народних депутатів адміністрацією Президента України.

Завчасно, до офіційної публікації цього документа, можемо повідомити, що парламент визнав згадувані дії президентської адміністрації та її охоронців такими, що порушують ст. 95 Конституції України та низки статей Закону «Про статус народного депутата України». Верховна Рада пропонує Л. Кучмі вирішити питання щодо доцільності перебування Д. Табачника на посаді глави адміністрації і притягнення до відповідальності деяких інших службових осіб. Генеральному прокуророві доручено перевірити факти порушень прав народних обранців, а чотирьом постійним комісіям Верховної Ради з'ясувати відповідність статусу і діяльності службових осіб президентської адміністрації Конституції і законам України.

Бюджетникам збільшено зарплату...

Ціни...

З 1 лютого зарплати працівникам бюджетних організацій, стипендії, а також розмір державних виплат малозабезпеченим верствам населення збільшено на 33 %.

Водночас, за прогнозами та оцінками, зростання цін у лютому має становити у середньому 40,7 %, збільшення вартісної оцінки межі малозабезпеченості — 45 %.

Компенсаційні виплати тим, хто постраждав від Чорнобильської катастрофи і хто проживає на радіаційно забруднених територіях, збільшено у 2 рази, допомога для догляду за дитиною — на 56%; мінімальна допомога безробітним і особам, які проходять перепідготовку за направленням служби зайнятості, — у 1,9—2,5 раза.

За рахунок компенсаційних виплат, пов'язаних з підвищенням цін на продовольчі і непродовольчі товари, збільшення пенсій становить у середньому 77%.

... але гаманець не тріщатиме

Встановлено нові розміри квартирної плати: з 1 лютого — 1500 крб., з 1 травня — 2600 крб., з 1 липня — 4000 крб., з 1 вересня — 6000 крб. за 1 квадратний метр загальної площі вашої квартири. За надлишки площі (крім однокімнатної квартири) розмір квартирної платні збільшується в 1,3 раза.

Судячи з постанови КМ про уточнення повноважень центральних органів виконавчої влади, уряду Автономної Республіки Крим і виконкомів місцевих Рад у галузі ціноутворення, нас чекає черговий космічний зліт цін. На що? Легше сказати, на що ціни не підвищаться: на повітря.

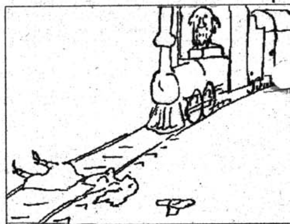

...і фінанси

Товстосуми будуть під наглядом?

Банки та інші фінансові заклади України зобов'язані у 20-денний термін інформувати правоохоронні органи про факти надходження на рахунки громадян сум, які перевищують 1 тис. мінімальних розмірів заробітної плати. Це передбачено Законом України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів і зловживання ними», який було прийнято у середу Верховною Радою України. (Прекурсор — хімічний матеріал, який використовують для виготовлення наркотичних засобів — ІФ-У).

На сьогоднішній день розмір мінімальної зарплати в Україні складає 60 000 карбованців або майже 40 центів. Таким чином, органи охорони правопорядку будуть інформовані про надходження на рахунки українських громадян сум, розмір яких перевищує 400 доларів США.

Нацбанк випускає нову купюру і готується до карбування монет

На переговорах з представниками канадських компаній «Шерітт Гордон» і «Роял Канадіан Мінт» українська делегація на чолі з головою правління Нацбанку України Віктором Ющенком обговорила питання «спільних проектів щодо карбування українських монет, в тому числі й із дорогоцінних металів».

Напочатку виробництво українських монет планувалося розмістити на Луганському заводі, однак у грудні 1994 року НБУ ухвалив рішення організувати його на київському заводі «Арсенал». У ході візиту В. Ющенко спілкувався також з представниками канадського Міністерства фінансів, яке нині готує заплановану на червень 1995 року зустріч глав держав «великої сімки» в Галіфаксі.

До речі, Нацбанк України випускає в обіг купон багаторазового використання номінальною вартістю 50 тисяч карбованців 1994 року виготовлення.

Нарешті з'ясувалося: гроші пропали

Якщо зовсім коротко, то передісторія така. Навесні 1983 року в Києві було сформовано тринадцять житлово-будівельних кооперативів. Сформовано тодішньою владою, яка напевне і не знала, чи надійдуть для цих кооперативів пільгові державні кредити чи ні. Кредити надійшли тільки для чотирьох. Дев'ять залишилися біля розбитих ночов: ані кредитів, ані житла, ані повернення перших внесків. А їхні будинки добудовано було на кошти міста. Історія ця описана в замітці «Як ЖБК на «МММ» став схожий», надрукованій у нашій газеті в жовтні минулого року.

Багато місяців кооперативники, домагаючись справедливості, регулярно пікетували Київраду. І от нещодавно відбулося тривале засідання колегії міськвиконкому. Отже...

Отже, вердикт, який навряд чи все можна змінити пікетуваннями і скаргами, такий: бажаючі можуть викупити квартири за ціною приблизно 7,5 млн. крб. за квадратний метр. Аргументація батьків міста така. Валентин Шевальов, заступник голови Київради, голова комітету економіки:

— Ці будинки загальною площею 151 тис. кв. м. обійшлися містові майже в 2 млрд. крб. Тобто один квадратний метр — в 10—13 мільйонів. Але, зваживши на соціальний склад кооперативів, серед яких переважно простий люд, місто свідомо пішло на зниження ціни квартир для них собі ж на збиток. Таку ціну я вважаю компромісною. Нам нелегко далося це рішення, але ми змогли хоч трішечки захистити людей у скрутній ситуації...

Втім, навряд чи дуже втішені тим рішенням кооперативники. Можна зрозуміти Київську Раду, яка, маючи загальноміську чергу в 240 000 чоловік, не може дарувати побудовані нею будинки. Але можна зрозуміти і людей, які повинні викласти сотні мільйонів карбованців, і все відразу. Поки що бажання (читай — змогу) купити квартири виявили тільки члени кооперативу «Академік» — 265 чоловік (а загалом у дев'яти ЖБК 2268 чоловік). Не будуть індексуватися і перші внески, що їх з'їла вже інфляція. «Між цими ЖБК і ГоловУКБ не було ніяких угод, і тому ми до тих грошей не мали жодного відношення, не мали права їх задіяти», — каже Валентин Шевальов. Отже, гроші пропали.

З іншого боку, встановлена міськвиконкомом ціна квартир є досить символічною порівняно з ринковою їх вартістю. Так, однокімнатна квартира коштуватиме для членів ЖБК приблизно 1500 доларів. А реальна її вартість — приблизно 7000.

До речі, в загальноміській київській черзі житло зараз отримують люди, які стали на облік ще 1974 року.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

У 95-му ми нарешті отримаємо «Український музичний ринок»

ПЕРШИЙ музичний ярмарок з діловою назвою «Український музичний ринок-95» відбудеться 4—7 травня в Києві.

Ідея

Ярмарок — річ сферична. На ньому можливо й має бути все, що є в Україні. Перелічимо лише деякі з тематичних експозицій — «концертне обладнання та забезпечення», «світло й спецефекти», «музичні інструменти», «аудіо-, відеокасети, компакти, платівки», «обладнання для перезапису й тиражування», «музично-інформаційні агентства, видання, телерадіопрограми», «музична реклама». Ярмарок дасть нагоду запізнатися, поспілкуватися й зробити будь-які аналітичні й організаційні висновки не лише фахівцям з України, а всім, кого цікавить наш ринок. Щоб не було так, як з фірмою «Ямаха», зауважили на презентації ідеї організатори, яка два роки ходила навколо України й не знала, з ким працювати: не було інформації.

Ініціювали ярмарок фірма «Інформсіс», що спеціалізується на проведенні ярмарків і мала їх за останні чотири роки 12, і Дирекція міжнародних фестивалів ККЦ «Київ», відома фахово проведеними фестивалями, в тому числі й «Таврійськими іграми», які останнім часом не похвалив хіба що лінивий. Генеральний інформаційний спонсор — телерадіокомпанія «Золоті ворота».

На ярмарку буде презентовано перший вітчизняний каталог «Музичний реєстр України-95», в якому можна буде знайти інформацію про 3000 суб'єктів різних галузей шоу-бізнесу. Кажуть, що такого каталогу не було не лише в Україні, а й, за свідченням видавців, небагато країн світу зможуть представити довідники такого рівня.

Любите фестивалити — любіть і ярмаркувати.

Можливість спільного базування не виключена

КОМАНДУВАЧ Військово-Морських Сил України віце-адмірал Володимир Безкоровайний назвав «абсурдним» твердження про неможливість спільного базування російського та українського флотів у Севастополі. Він наголосив, що це суперечить ідеї підписання договору про дружбу і співробітництво між Україною та Росією.

За словами командувача, українська сторона, як і раніше, дотримується позиції, що розташування російської частини ЧФ на території України не повинно суперечити законам України і нормам міжнародного права.

Чисельність берегових військ та авіації визначатимуть з урахуванням існуючих міжнародних зобов'язань України щодо звичайних озброєнь, при цьому російську частину авіації виводитимуть з території держави, заявив командувач ВМСУ.

Під час зустрічі з головою місії ОБСЄ в Україні Андреасом Кошпюттером і його заступником Славомиром Дабровим, що проходила в Севастополі, Володимир Безкоровайний зазначив: цивілізований поділ Чорноморського флоту сприятиме мирові і стабільності в Кримському регіоні.

Голова місії ОБСЄ повідомив, що найближчим часом у Сімферополі буде створено представництво цієї організації.

Пам'яті воїнів-афганців

Дата

Білі трояндй, червоні гвоздики поклали до пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам ветерани Афганістану та члени Всеукраїнської ради сімей загиблих. 15 лютого, у день шостої річниці виводу військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан, відбувся мітинг біля монументу полеглим.

Заступник голови Української спілки ветеранів Афганістану Юрій Зубков відзначив, що з тієї війни не повернулося 3360 громадян України, з яких 3280 загинуло, а 80 попали в полон або пропали безвісти.

У церкві Воскресіння Господнього, яку в народі називають «афганською», було відправлено панахиду.

Підірвав гранату

Інцидент

Трьох міліціонерів тяжко поранено в результаті інциденту, який стався між чотирнадцятою і п'ятнадцятою годинами в центрі Миколаєва. Все почалося з того, що стражі правопорядку звернули увагу на підозрілого чоловіка у військовій камуфляжній формі. Виявилось, що він озброєний пістолетом. Міліціонери викликали підкріплення. Коли невідомого заштовхнули в машину, аби доставити його в райвідділ міліції, він підірвав гранату.

Катастрофа

Перший і останній?

ЯК ПОВІДОМИВ журналістам керівник комісії з розслідування причин катастрофи віце-прем'єр-міністр України Валерій Шмаров, матеріальні збитки від загибелі 10 лютого експериментального літака АН-70 оцінюють приблизно у 30—50 млн доларів. За його словами, літак, що розбився, був єдиним примірником нової моделі, який літав, друга машина зараз перебуває у виробництві.

Віце-прем'єр повідомив, що аварія «виявилась повною несподіванкою», тому що льотчики, які здійснювали раніше польоти на цій машині, відзначали її хорошу керованість і «поведінку у повітрі».

Причиною загибелі літака АН-70 було зіткнення з літаком супроводження АН-72 під час випробного польоту. Усі 7 членів екіпажу загинули. Екіпажу дуже пошкодженого АН-72 вдалося посадити машину.

Президент України Леонід Кучма на прес-конференції в понеділок у Києві, кажучи про аварію, зазначив: «Рішення приймає генеральний конструктор, і на ньому лежить відповідальність».

Погода

Тепло, як сто років тому

Минулого понеділка зафіксовано найвищу денну та середньодобову температуру повітря за останні 100 років — за весь час, протягом якого ведеться систематичне спостереження за погодою.

Максимальна температура повітря 13 лютого становила 10,2 градуса вище нуля, а середньодобова — 6,2 градуса. Найвищу температуру цього дня було зареєстровано 1939 року, і становила вона 8,9 градуса, а середньодобова — у 1950 та 1977 роках — 5,8 градуса вище нуля.

За словами начальника Гідрометцентру України Миколи Кульбіди, не останню роль в такому потеплінні відіграв техногенний чинник.

Людмила БАРАНЕВИЧ, журналіст

Хочеш бути багатим — відбудуй храм, виховай 150 дітей, роби добро людям

БАГАЧ-БІДНЯК — антитеза, що несподівано обрушилася на нашу непідготовлену свідомість оголеною правдою. Всі «за» й «проти» того й другого поняття водночас якось дуже легко розбиваються нашими ж новими багатими. Не всіма, звичайно. Але дедалі більше саме на вітчизняному грунті з'являються ділові люди феноменального гатунку — вочевидь такий може дати тільки рідна земля. Серед них — харків'янка Галина Підопригора. У рідному місті вона — одна з найпопулярніших особистостей. Цього року регіональне телебачення за опитуванням глядачів віддало їй титул жінки року. Взагалі, титулів у Галини Іванівни чимало. Її називають першою леді бізнесу України, вона — член Європейського парламенту жінок, почесний ветеран (при її красі й молодості) 57-ї армії, бо підтримує ветеранів морально й матеріально. Галина Підопригора — народний депутат райради, її ім'я занесено до Золотої книги почесних гостей Калмикії... Хто ж вона насправді — ця красива, чарівна пані, котра за пару приїздів до Києва підкорила своєю неординарністю всіх, хто мав щастя з нею спізнатися?

Моє перше знайомство з Галиною відбулося на вернісажі відомого українського художника з Харкова Віктора Ковтуна. Вернісажі взагалі, як відомо, — це святковість, збуджене очікування чогось надзвичайного. І це відчуття таки виправдалося, бо тут усе відбувалося не так, як завжди. На відкриття виставки свого земляка (а Віктор Ковтун родом з Чернігівщини) прибув Президент Леонід Кучма, чим надав цьому мистецькому заходові значення події — з одного боку, а з іншого — елегантно й делікатно підтвердив свою високу зацікавленість життям та проблемами творчого народу взагалі. Могутня «група підтримки» з Харкова — колеги, друзі Віктора Івановича, не зупинившись перед незручностями поїздки, згуртованим десантом висадилися в столиці, щоб гідно репрезентувати свого маестро, і при нагоді й пожартувати, що Київ, мовляв, село, а Харків, як не кажіть, а таки райцентр. Посеред цього веселого, гамірливого і достойного люду особливо вирізнялася чарівна Галина — невисока на зріст, яскраво красива. Вручаючи винуватцеві свята величезний букет квітів (вочевидь у свій зріст), вона знайшла такі проникливо влучні слова про значення мистецтва в наш час, що спершу здалося: говорить витончений естет. А ще більше Галина приголомшила присутніх, коли двома-трьома фразами обмовилася про себе...

Кілька разів пізніше я зустрічалася з нею, спілкувалася з харків'янами, київськими друзями Галини...

Вона самотужки відкрила для себе світ, про який їй ніхто нічого не розповідав і не міг це зробити. Галинині батьки, колгоспники із села Генівки Зміївського району («Там я народжена, хрещена... Гарне село, хороше... Коли їду тепер путівцями, дивлюся, чи озимина зійшла, чи вчасно городину зібрали, — щоб не задощило ж. А в нас Омельченко такі хазяїн — поля чисто виорані, засіяні» (Омельченко — голова колгоспу в Галининому селі.— Л. Б.), природно, нічого не знали про бізнес й бізнесменів. І Галя нічого не відала про це. Щоправда, коли дитиною пасла корів по черзі, начиталася про дореволюційних меценатів й тоді ще задумала теж такою стати. «У мене дві сестрички — Рая й Віра. А хата наша — під самісіньким лісом. Усе, що росло в лузі, на полі, в лісі, — квіти, ягоди, гриби я збирала з весни й до пізньої осені. Позв'язую пучечками, порозкладаю купками — й на Кінний базар до Харкова. Вдосвіта летіла на електричку, щоб, повернувшись, ще й до школи не спізнитися. А сподававшись, накупую всім гостинців — мамі, татові, Раї, Вірі й босоніж, бо ноги дуже натирала на базарі, назад до станції». Це її університети — вже й не в такому далекому нашому минулому.

(Закінчення на 6-й стор.).

ДЛЯ ПОЧАТКУ декілька цифр. У Києві за минулий рік обсяги виробництва промислової продукції, товарів народного споживання, продовольчих товарів знизилися практично більш як на третину.

Обсяги капітальних вкладень у народногосподарський комплекс скоротилися у 1993 році порівняно з 1990 роком більш як удвічі, а у виробничу сферу — в чотири рази. Наслідок цього — подальше фізичне зношення і моральне старіння виробничих фондів міста.

Економічна криза, падіння престижу наукової праці спричинили масовий відплив науковців у інші сфери. Найбільш талановиті вчені виїздять за кордон. Лише протягом 1991–1993 рр. з київських науково-дослідних інститутів НАН України виїхало близько 900 вчених.

Борис АНДРЕСЮК, голова Старокиївської районної Ради Києва

ЯК ЗРОБИТИ РЕФОРМИ ПОПУЛЯРНИМИ

Нотатки практика

Падіння обсягів виробництва, різке звуження інвестиційної діяльності супроводжувались порушеннями стану грошового обігу, інфляцією, підвищенням цін, зменшенням реальних доходів населення, погіршенням умов життя. Це призвело до зниження народжуваності, зростання смертності, скорочення тривалості життя.

Викликає тривогу і те, що згортання виробництва супроводжується посиленням інфляційних процесів, підвищенням цін. Ще більше загострила цю проблему постанова Кабінету Міністрів України «Про ціноутворення в умовах ринкової економіки». Це привело до того, що частка заробітної плати в сукупних доходах громадян становила в листопаді минулого року по Україні лише 47%. Як результат — падіння реальної заробітної плати, зменшення її частки у структурі витрат на виробництво продукції.

Що ж робити? Насамперед, на мою думку, не намагатися вирішити справу одним стрибком у «царство ринку», а проаналізувати, як країни з розвинутими ринковими структурами розв'язують за допомогою державного регулювання несприятливі тенденції.

Певна частка державного регулювання зберігається у всіх старих демократіях, допомагаючи підтримувати оптимальний рівень господарювання. Надлишок державної опіки або її повна відсутність незмінно призводить до кризових явищ. Сталі лише ті господарські системи, які вчасно знаходять необхідний баланс державного втручання. Так, донедавна майже соціалістична Швеція здійснила своєчасний відступ у напрямі до капіталістичного ринку, бо в її економіці й побуті з'явилися ознаки соціалістичної задухи. А сьогодні, коли криза минула, вона знову віддала більшість голосів соціал-демократам. А отже, і відповідній економічній орієнтації. В США і Англії спостерігається реакція на соціальні негаразди «рейганоміки» та «тетчеризму». Але ні в кого немає сумніву, що біля певної риски соціального барометра «лівий марш» адміністрацій цих країн зупиниться.

ЩО Ж РОБИТИ? Насамперед, на мою думку, не намагатися вирішити справу одним стрибком у «царство ринку», а проаналізувати, як країни з розвинутими ринковими структурами розв'язують за допомогою державного регулювання несприятливі тенденції.

Миттєво систему господарських відносин перебудувати неможливо. В такий спосіб можна тільки ламати, нищити, підривати. Господарську систему неможливо також тимчасово «закрити», відремонтувати, а потім знову «відкрити».

Більш-менш вірогідна порівняно швидка зміна політичної організації суспільства. Але не господарської: тут необхідно вирощування нового за умов поступової заміни колишніх форм. Причому зникати попереднє має в міру відбудови й початку дії нового. Тож завдання, які стоять перед нашою державою, надзвичайно складні і здійснити входження в ринок без державного регулювання просто неможливо.

Важливо тільки, щоб регулювання це відповідало сучасному стану суспільства. Його менталітетові, спрямовувалося на формування так званого «середнього класу» громадян, який є основою соціального партнерства і гарантом стабільності державного розвитку. Приклад Росії, яка намагалася реформуватися за монетаристськими рецептами «західних економістів, абстрагуючись від наведених вище чинників, промовисто засвідчує: пересаджуючи чужі органи в живий організм, необхідно бути впевненим у їх сумісності.

Головною умовою побудови незалежної України є здатність влади витворити солідарність між всіма громадянами держави. Еліта має стримувати свої апетити, а соціальна політика — бути спрямована на створення могутніх середніх верств: приватних власників-фермерів, приватних підприємців, кваліфікованих робітників та інтелігенції з високим рівнем достатку. Спрощений поділ суспільства на багатих і бідних формує в масовій свідомості довгострокове негативне ставлення до соціальних груп з високим рівнем доходів й переконаність у тому, що розбагатіти можна тільки протиправним способом. Ні про яке соціальне партнерство за таких умов не може бути й мови.

За цілковитої відсутності стратегічного плану входження в ринкову економіку перше, що необхідно забезпечити, — це створення робочих місць для отримання податків. Цього не було зроблено. «Реформатори» пішли за інерцією, поставивши за мету зібрати більше грошей у вигляді податків з чого завгодно і знову (в умовах чіткої розподільчої системи) почати їх розподіляти. В нормальній ринковій державі це неможливо.

Нам необхідно визначити пріоритетні сфери промисловості, куди держава сама інвестувала б гроші. Наприклад, зв'язок, будівництво шляхів (до речі, всі розвинуті країни побудували свої прекрасні автомагістралі шляхом суспільних робіт, стримуючи таким чином безробіття). Найбільш вигідна справа — це не перекачування грошей за кордон, а будівництво шляхів. У промисловості пріоритетними, на мій погляд, сферами є авіаційна, ракетна промисловість. Їх треба взяти на державну дотацію і не морочити людям голову про те, що вони будуть власниками всього цього.

Нам потрібна нова кредитно-фінансова система, банківська реформа. Ми повинні зробити людей реальними власниками, а не акціонерами. Це вигідно передусім державі, бо таким чином гарантується збереження капіталу. Кожний громадянин-власник, як в США, має автоматичне стати членом політичної нації. Тільки в такий спосіб ми зможемо збудувати міцну національну державу і нову українську політичну націю. Ми не повинні орієнтуватися на якісь зовнішні чинники, а зосередити головну увагу на внутрішніх резервах України, адекватному обмінові між містом і селом, соціальному партнерстві всіх верств населення.

Тільки побудувавши свідоме своїх інтересів, поділене за станами суспільство, в якому кожний стан розуміє потреби іншого й здатний обмежувати свої, можна говорити про сталий суверенітет України. Щоб створити європейську націю, український народ мусить, хоча і в набагато стисліші терміни, пройти ті історичні фази, які пройшли свого часу цивілізовані і процвітаючі народи західноєвропейських країн.

Було б доцільно обговорити й прийняти на рівні вищого політичного керівництва країни систему заходів, спрямованих на зміну стратегії реформ і створення їх масової соціальної бази.

Зміна концепції реформ вимагатиме спеціальної програми її реалізації, в якій держава має встановити чіткі «правила гри» для всіх соціальних верств і прошарків, не наділяючи одних нечуваними пільгами і позбавляючи більшість громадян засобів до гідного життя.

Тільки тоді у нас постане національна держава соціального партнерства суспільних станів, логічної і міцної владної вертикалі і економічної демократії. Держава — приваблива для народу України.

КОЖНИЙ громадянин-власник, як у США, має автоматично стати членом політичної нації. Тільки в такий спосіб ми зможемо збудувати міцну національну державу і нову українську політичну націю.

Хочеш бути багатим — відбудуй храм, виховай 150 дітей, роби добро людям

(Початок на 5-й стор.).

А мотається тепер поміж селами Галина тому, що вона — президент фірми «У Галини». Це відоме всім у Харкові та за його межами однойменне кафе, й розгалужена лоточна система з домашньою кухнею, яку полюбили десятки тисяч людей. І щоб ця кухня тримала взяту планку найкращої на Південно-Західній залізниці, господиня добирає лише якісні продукти. «Я знаю, в якому селі вирощують найкращих гусей, де вже набрали вагу поросята, де на порі овочі...»

Отак одного осіннього дня вона летіла на «Москвичі» через Рокитне. Храм, що раптом виріс перед очима, вразив залишками дивовижної краси. А стояв, мов сиротина. «У мене серце стиснулося, коли зайшла всередину. Моляться три бабусі... Стужа, пустка, а батюшка править службу. І наче хтось штовхає мене в спину — Галино, візьми й відбудуй це чудо. Видно, сам Боженька повів».

Треба сказати, що на той час Галина вже розплатилася з боргами за раніше викуплене кафе. Вже почала одержувати більш-менш пристойні прибутки, щоб далі розвивати свій бізнес. Виходячи з церкви, пообіцяла бабусям, що через рік храм стане невпізнанним. А сестричкам Раї й Вірі поклялася: «Буду їсти хліб і сіль, а церкву зроблю — людям на добро. І щоб слід мій на землі лишався».

Храм — її втілена мрія, її надзавдання, до розв'язання котрого вона підійшла і як громадянин, і як глибоко віруюча християнка. Тепер видатна культова споруда 1805 року — церква Михаїла Архистратига — постане у всій своїй красі. А на вимогу парафіян ім'я Галини вписане на спеціальній дощці, яку буде встановлено на стіні храму...

Узагалі-то жінку можна побачити в повній силі її внутрішньої краси і доброти, коли до неї горнуться її діти. Тож не дивно, що Галина така вродлива — у неї 150 дітей — цілий будинок-інтернат. Усіх охрестила своїм іменем: «Я — найщасливіша мама в світі. Поки житиму й працюватиму, доти й доглядатиму своїх діточок. Це мій материнський хрест на все життя. А вони ж зростатимуть, повивчаються на міністрів і вчителів, бізнесменів та політиків і пам'ятатимуть свою хрещену маму... Це щастя! Випросила у місцевого начальства ще два занедбаних приміщення біля інтернату... Відбудовую своїм хрещеникам, щоб їм було просторіше. Є гроші — купила паласи й відвезла. Знову з'явилася копійка — я бігом по музичні інструменти — все їм. Як же вони мене зустрічають: «Мама Галя приїхала!»

«Усе, що людям віддаєш, після себе лишаєш навіки», — так каже про Галинине благодійництво її батько. Мудрий чоловік.

На знімку: на відкритті виставки художника Віктора Ковтуна.

Фото Тетяни ВОЛОШИНОЇ.

Тарас ПЕТРІВ, «Голос України»

НОВА АМЕРИКА, або Життя після змін на Капітолійському пагорбі

***НА ГАЛА-КОНЦЕРТІ** з нагоди всеамериканської зустрічі в верхах Білл Клінтон багато і красиво говорив про роль мистецтва, яке об'єднує народи, потім насолоджувався виконавською майстерністю Ріти Марлі та Артуро Сандеваля. Але не треба бути пророком, щоб здогадатися, що навіть в той час його не полишала думка про те, як знайти «ключик» до нового конгресу.*

«Чорним вівторком» для демократів і «великою фієстою» для республіканців був день проміжкових виборів до парламенту Сполучених Штатів. Господарями обох палат американського законодавчого органу стали республіканці, які перемогли з всеохопною програмою дій під назвою «Контракт з Америкою». Згідно з цим документом демократам доведеться, якщо не займати кругову оборону, то передовсім серйозно переглянути внутрішньополітичну тактику, щоб утримати без радикальних змін курс.

РЕСПУБЛІКАНЦІ розпочали наступ ще до того, як четвертого січня на урочистій церемонії спікер Палати представників Ньют Грінгріч звернувся до конгресменів 104-го скликання «співпрацювати на благо нації», але не забувати, що протягом ста днів більшість має намір запропонувати «значні реформи, метою яких буде відновлення довір'я американського народу до свого уряду». Конгрес має розглянути законопроекти, які передбачають значне скорочення податків (на 147 мільярдів доларів протягом найближчих п'яти років), а також федеральних витрат (на 176 мільярдів доларів). Республіканці заявили, що вони мають намір протягом восьми років позбутися розбухлого дефіциту федерального бюджету, не займаючи при цьому асигнування на соціальне страхування та військові витрати. В Сполучених Штатах, на думку аналітиків, після змін на Капітолійському пагорбі розпочався період перебудови по-американськи. За тим, як нині розвиваються новітні процеси в американському суспільстві, мала змогу спостерігати група українських журналістів, які побували за океаном на запрошення Інформаційної служби Сполучених Штатів.

Місто, де «вариться» велика політика

Перший Президент США Джордж Вашингтон, на чию честь в 1800 році було названо американську столицю, певно, не сподівався, що містечко, яке було засновано 1791 року стане одним із центрів світової політики. Кажуть, що Вашингтон дуже відрізняється від інших великих американських міст і не схоже ні з якою іншою столицею. Майже 75 відсотків жителів 700-тисячного міста на Північному Сході столиці складають темношкірі. А найбільша відмінність у тому, що це місто чиновників, в якому «вариться» велика політика і де працюють тисячі іноземних дипломатів, журналістів і, як подейкують... шпигунів.

Більшість заможних вашингтонців тут лише працюють, а мешкають у передмістях, куди переселилися, щоб уникнути міської гамірності, а також злочинності, яка нестримно зростає. У центрі столиці зовсім немає великих промислових підприємств, бізнес-центрів чи висотних будинків.

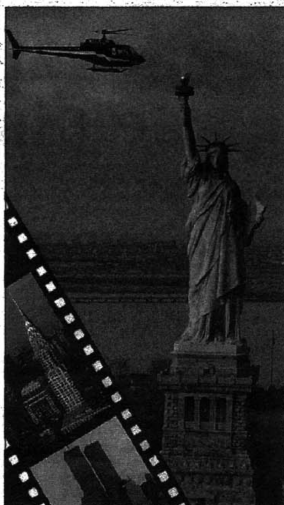

А ще Вашингтон можна назвати місцем, у якому зібрано історичну славу американського народу. Тут на початку 70-х років звели центр мистецтв імені Джона Кеннеді, який можна порівняти з «Карнегі-холл» в Нью-Йорку, створено меморіали Президентів Вашингтона, Лінкольна, Джефферсона. З усієї Америки до столиці їдуть, щоб відвідати Національну галерею мистецтв, особливо Національний музей повітроплавання і космонавтики. По п'ятницях та суботах осередками нічного життя стають численні клуби та бари. Одним з таких центрів дозвілля молоді є район Джорджтаун, хоча більшість полюбляє виїжджати до нових шикарних клубів за містом у Сілвер-спрінг або Александрії. І коли знайомишся з Вашингтоном не як з політичною столицею США, то десь на другому плані залишаються респектабельні будинки Конгресу, міністерств та інших офіційних установ.

За будь-яких політичних вітрів «перебудов» навряд чи щось може змінити атмосферу цього незвичайного міста. І тому не дивно, що вашингтонці на другий термін обрали своїм мером людину, яку було звинувачено у пристрасті до наркотиків.

Як я дістав житлоплощу в США

Якийсь чоловік вигрівався на благенькому зимовому сонечку неподалік будови, в якій розташована штаб-квартира Корпусу миру, під будівельною сіткою з пластмасовим стаканчиком в руці і щось собі насвистував. Коли ми з колегою майже поминули його, почули оклик: «Панове, ви могли б посвистіти зі мною і це б вам обійшлося не більше як у півдолара».

З цього й розпочалося наше знайомство. Це був звичайнісінький безробітний, яких на вулицях світу мільйони. Ми з Джимом посвистіли, а він за це прослухав коротку лекцію про державу Україна і те, що ми — журналісти. У відповідь почули, що він знає не тільки слово «Україна», але ще й «Казахстан». Виявилося, що один з його родичів десь у 30-ті роки на запрошення уряду СРСР мав нагоду працювати на одній з українських шахт, а пізніше їздив до Казахстану. Тому Джим нам сказав, що й сам хотів би якось туди поїхати. Бо дуже полюбляє мандрувати. Саме через це ніде не працює, пішов од дружини й, кажучи нашим терміном, «бомжує». Нам нічого не залишалося, як запросити його приїхати на береги Дніпра. У відповідь почули, що можемо навідатися й до нього. Він гарантує нам свій кращий спальний мішок «дуже, дуже теплий» і покаже місце, де можна спати на «гратках», щоб не замерзнути. Отож було чого нам дивуватися від таких пропозицій.

Джим ще згадував про «дядьків» у білих сорочках, які не хочуть давати йому більшу соціальну допомогу. І він не вірить ні в який новий курс і обіцянки Президента чи конгресменів. Він наперед знає, що ніколи не стане багатий, а завжди буде бідний. В американському розумінні бідний, — це людина, яка живе за межею бідності. Американська статистика стверджує, що майже 40 мільйонів американців живуть за планкою бідності, яка минулого року сягала 15 тисяч доларів на рік для сім'ї з чотирьох чоловік.(Тут не місце розшифровувати, але треба пам'ятати, що ціни майже на все там у відсотках до платні зовсім інші).

В кукурудзяному царстві

Дехто вважає, що життя фермера — це прогулянка лісом. А доводиться з ранку до пізньої ночі працювати в полі. З цього розпочалося наше знайомство з одним із численних «царів полів» у фермерському штаті Айова. Так, його родина традиційно займається сільським господарством, володіє потрібною технікою і навіть встигає їздити влітку до Європи на відпочинок. Але останнім часом фермерством хоче займатися дедалі менше людей. Уперше по громадянській війні в США кількість ферм зменшилася до 2 мільйонів. Проте, за словами фермера, в якого ми були в гостині, таке життя йому подобається. Хоча він має сумнів, що цією справою будуть займатися його діти.

У них з дружиною (яка також працює в полі) добрий дім. В окрузі дуже спокійно, а в цілому по штату чи не найнижчий рівень злочинності. Але його турбує, як уряд далі поведе себе щодо формування цін на сільськогосподарську продукцію, яку дедалі важче збувати. Також його тривожить майбутнє дітей, адже кожен четвертий американський школяр віком до 15 років скуштував наркотики. Він з оптимізмом сприймає заяву республіканців про новітні реформи. Проте його більш цікавлять не широкомасштабні заяви, а те, що конкретно стосується його сім'ї та родини.

Національна трибуна

Наші земляки у Сполучених Штатах під час зустрічей підкреслювали, що ті внутрішньополітичні зміни, які можливі після перемоги республіканців на виборах до Конгресу, напевне позитивно позначаться на взаєминах Сполучених Штатів з Україною. Незважаючи на заяви більшості в американському законодавчому органі про зменшення допомоги іншим країнам, можна вважати, що черговий «прихід» республіканців до влади добре впливатиме на тісні українсько-американські відносини.

Українська громада США традиційно підтримує все, що стосується розвитку державності України. Намагається «нагадувати» американським політикам про потребу активно розбудовувати міст Київ — Вашингтон. Адже українці в Сполучених Штатах були відомі вже в XVII столітті. Є згадка про те, що відомого колонізатора американських земель Джана Сміта супроводжував Лаврентій Богун, а під час громадянської війни проявив себе уродженець донських земель генерал Иван Турчин. Священик Агапій Гончаренко, який прибув до Америки у 1865 році з Києва, навіть видавав газету «Аляска геральд» і вперше видрукував тут переклади англійською поезій Тараса Шевченка.

Демократам, які втратили позиції в конгресовому комітеті у закордонних справах, який зараз очолює республіканець Джессі Хелмс, доведеться відмовитися від романтичного курсу на загравання з Росією і більше приділяти уваги іншим країнам Середньої Європи, і зокрема, Україні.

Виявляється, що американське суспільство, на думку самих його громадян, теж потребує реформації. Бо нічого не може довго тривати без змін. Американці особливо звикли до усіляких новацій. Вони завжди прагнуть бути в перших, готові вдосконалювати суспільні механізми. Бо бути першими це означає бути кращими.

Вашингтон — Нью-Йорк — Де-Мойн.

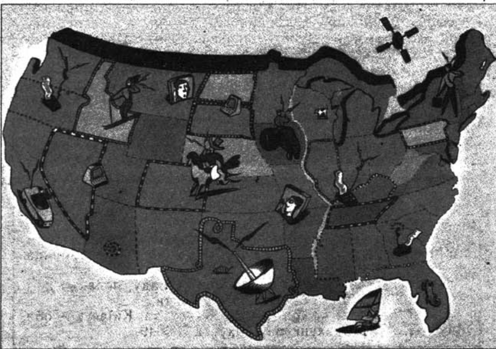

Ганна ПРИНЦ, голова правління Фонду Бориса Гмирі

Спадщина співака — золотий Фонд України

***ЦЕ 227 УКРАЇНСЬКИХ** народних пісень та романсів, більш як 300 музичних творів російської та західної класики, 39 оперних арій, вокальні цикли: «Персидские песни» А. Рубінштейна, «Зимний путь» Ф. Шуберта, «Песни и пляски смерти» М. Мусоргського і «Пятидневка» Д. Шостаковича, 30 трансляційних концертів, численні інтерв'ю на радіо, в пресі; 150 науково-мистецьких статей, написаних Гмирею, його щоденники за 1939-1969 рр, листування, 1,5 тисячі нотних аркушів з правками і позначками співака; фільм «Наймичка», де головну роль Трохима зіграв і проспівав Гмиря тощо.*

Задумуючи і сподіваючись на те, що в цій квартирі буде колись музей, дружина Гмирі, Віра Августівна, повністю зберегла обстановку, яка була за його життя.

Віддавши 20 років цій великій справі, на жаль, уже вісім років тяжко хвора, прикута до ліжка, вона чекає тієї жаданої миті, коли в цій святій оселі відкриються двері музею.

Так, сьогодні центрально-європейська держава Україна має велику мистецьку спадщину геніального співака. Нікому не треба боротися за її повернення додому. Все тут, удома! І так, як колишній СРСР, за підрахунками автора цієї статті, за період 1969—1990 рр. за випуск платівок, видання книг, буклетів Гмирі отримав чистого прибутку 4 млн крб., з яких 1,5 — валюти, видаючи далеко не все з репертуару Гмирі, так і Україна може і повинна це робити сама. Є дуже багато творів, які ніколи не видавалися й існують лише у фонотеці Гмирі, в його архіві, а ті, що свого часу випускалися, потребують реставрації і перезапису. Це і російські пісні та романси, й українські, що майже не видавалися.

До мистецтва і самої постаті Гмирі є великий інтерес і в Україні, і далеко за її межами. Про це свідчать і часті гості в господі Гмирі з-за кордону, і створення філії Фонду Гмирі в Канаді, і те, як широко і тепло було відзначено 90-річчя від дня його народження на американському континенті. В Канаді записи Гмирі звучали весь рік, він так і був названий — рік Гмирі. Навіть те незначне, що вже зроблено Фондом в Україні, вдалося за матеріальної підтримки діаспори. Отже, можна не лякатися, що платівки, аудіокасети та компакт-диски не матимуть покупця. До речі, й Росія вже успішно видає і музичні твори, і відеокасети з фільмом «Наймичка».

Також необхідна термінова реставрація відеоплівки, де Гмиря знятий у ролях, за життя, з відомими діячами науки, культури, яка також у катастрофічному стані, а це 2,5 тисячі метрів стрічки. Продовжити написання книг і монографій, здійснити задум Гмирі — написати двотомник «Чому я так трактую твори», для якого свого часу він склав план, дібрав літературу і навіть зробив деякі виписки. І це сьогодні можливо, бо в квартирі зберігаються не тільки його нотатки, плани, а й велика фонотека. Гадаю, треба зберегти і квартиру, де жив і творив великий співак, створити музей світового рівня. В цій квартирі гостювали, працювали і відпочивали непересічні люди, серед них Д. Шостакович, С. Ріхтер, В. Сосюра, П. Тичина. Йдеться й про відновлення родинної садиби Гмирі в Лебедині на Сумщині, де він народився і провів дитячі та юнацькі роки. А чому б не встановити премії імені Бориса Гмирі обдарованим студентам вокальних факультетів консерваторій України, заснувати і проводити кожних три-чотири роки Міжнародні конкурси імені Б. Гмирі? Відповідно будуть лауреатство, премії.

Звісно, все це потребує великих коштів, сім'я їх не має. Він ніколи не гнався за заробітком, ніколи заради нього не вдався до фальші. Коли його, приміром, запросили на гастролі до Японії й запропонували давати два концерти на день, посилаючись на те, що артисти взагалі навіть вимагають по чотири концерти, аби більше заробити, Гмиря відмовився. Бо вважав, що справжній митець, а не заробітчанин, може давати один концерт на два дні. Залишивши нам золоту скарбницю духовну, Гмиря не нажив іншої — матеріальної. Враховуючи велич і значення Бориса Гмирі в світовій музичній культурі, те, що вся його спадщина зібрана в Україні і повинна належати не членам його сім'ї, а всьому народові, звертаємося за підтримкою до держави. З надією на таку підтримку і створювався 1993 року Фонд Бориса Гмирі. Звичайно, сьогодні в Україні є вже багато фондів, та різниця між ними і Фондом Гмирі в тому, що останній створено під конкретну, велику і важливу справу для України. О, як просто, «сприяти, розвивати, пропагувати...» мистецтво взагалі і як це не просто робити конкретно, по-справжньому!

Шановний пане Президенте, урядовці, парламентарії, благородні меценати, врятуймо нашу мистецьку скарбницю — золотий Фонд України!

Для всіх, хто бажатиме допомогти Фонду, подаємо його телефон: 229-17-07 та банківські реквізити:

ОПЕРУ банку «Україна» по Києву та Київській обл. МФО 321574, розрахунковий рахунок 700049.

ВІН ДУЖЕ схожий на мого батька: такий же «самошедчий»! Бо турист. Не з числа «матрацників», які виїжджають на природу у власних авто, а — мандрівник, який обійшов увесь колишній Союз. («Крим і Карпати не рахуються, вони мені рідні: по 2-3 рази на рік випадало там бувати»).

Мій співбесідник — Робінзон, який зовсім не схожий на Робінзона, дарма що дитячий турклуб, де він працює інструктором, зветься так. Бо лише раз Олександр Шепновський залишився сам: коли влітку (!) 90-го без супутників ходив у Каракуми; його, вже напівмертвого, на зворотньому шляху підібрали туркмени.

Свій острів — підвал, що слугує клубові за приміщення, — він разом з дітьми розчистив і обладнав. Це було у 89-му році. А двадцять п'ять років тому, демобілізувавшись з армії, влаштувався на КВО «Хімволокно». Працював прядильником, мулярем, двірником (через житло), покрівельником. Був завідуючим турсектором підприємства, організовував походи вихідного дня. І, зрозуміло, займався великим туризмом.

У 85-му ЖКО «Хімволокна» надало крихітну кімнату для підліткового туристського клубу. Інструктором там вважалася якась штатна одиниця, а працював — добровольцем — він, Шепновський. Пізніше, коли пошкодив на виробництві хребта, одержав від дирекції пропозицію перейти до клубу — вже офіційно (штатна одиниця на той час звільнилася).

Оксана НІКОЛЬСЬКА, журналіст

Населений острів нижче рівня вод

І ось, шість років тому, клубові дісталося підвальне приміщення площею близько 260 квадратних метрів по вул. Будівельників, 32/2.

— Шкода, що я не здогадався тоді зняти на плівку вигляд підвалу й те, як ми з хлопцями усяку гидоту звідти вигрібали. Ось був би документ! Хоча — зайди зараз у будь-який з сусідніх підвалів, і сама все зрозумієш.

Я настелив підлогу, упорядив санвузол, виклав кахлем душову, домігся, щоб провели телефон... А скільки разів нас затопляло! Тільки-но де затор у каналізації — все сюди пливе. Довелося зробити спеціальну засувку: тепер нормально, займаємося.

Хлопцям тут майже повна воля. адже якщо їх вишикувати у шеренгу й змусити дружно віджиматися від підлоги, то назавтра шеренга сильно порідшає...

Приміщення клубу — це інструкторська, комора, санвузол й три зали: все як заведено. Однак вразило мене не це, а ціла колекція мінералів, заготовки з дерева і вже готові речі: вази, підставки, прикраси...

— Це ми самі робимо. Ось, наприклад, кристали моріону. Знаєш, де ми їх знайшли? Під Малином, у кар'єрі, де добували граніт. Про кожен камінь можна розповідати нескінченно. Деякі навіть обробляти не треба, а в іншому зробиш зріз під певним кутом, відполіруєш поверхню — й проявиться ціла картина... Треба тільки зуміти побачити її... Колекція Олександра Шепновського неодноразово побувала на виставках.

— Де ви навчалися мінералогії?

— Ніде: просто книжок перечитав багато, мене це завжди цікавило. І з дітьми займаюся не тільки спортом; адже тут два клуби: туристський і любителів каменю «Рідний край». А скільки ще задумок є! Наприклад, створювати картини: на основу, покриту клеєм ПВА, наноситься зображення з різнокольорного піску. Фантазії на візерунки в дітей вистачає.

— Відтоді, як довкола почали закриватися гуртки, бажаючих займатися побільшало. В мене тільки за журнальним списком 90 чоловік. Тих же, хто нещодавно з'явився, я протягом місяця-двох на запису: щось на кшталт випробувального терміну.

У останньому залі немає спортивного обладнання. Підлога встелена килимом, стоїть великий стіл, ослони, телевізор. На стіні — карти, схеми, малюнки, шкільна дошка.

— Тут ми дивимося слайди, вивчаємо карти. Ті, хто молодші, малюють.

А ще там стоять стелажі з книжками й журналами: усього десять тисяч примірників. Серед яких — дореволюційні видання: «Киевская старина», Повний географічний опис Росії та ін.

— Коли у Київського клубу туристів відбирали приміщення, то бібліотеку з архівом звалили у купу: не заберете — викинемо. Я перетяг їх сюди, розсортував. Працюю над укладанням каталогу звітів клубу. 2130 звітів: для дослідження це неоціненний матеріал.

Я гортаю звіт про перший з трьох каракумських походів Шепновського, визираючись на знімки весняної пустелі.

— Це лише здається, що пустеля мертва. Скільки у ній різних мешканців! Уяви, маленька стеблина, що ледь пробилася з грунту, усього за місяць перетворюється у квітучу рослину — й починає плодоносити. Де ти ще таке побачиш?!

Розгортає карту Туркменистану, вказує пальцем: «Сині гранати».

— Що?

— Біля притоків річки Сумбар я так і не був. Тут ростуть жовті, чорні, сині гранати. Далі розташовані місячні гори, а далі... Та що далеко ходити? Під Києвом можна знайти просто казкові місця: дорога занурюється просто у річку, довкола — золоті зарості квітучої обліпихи. Від цієї краси в моїх хлопців очі — квадратні... Зачекай, хтось дзвонить у двері.

Хвилин за п'ять Шепновський повертається, посміхаючись:

— Захисники приходили, з колишніх моїх вихованців: «Олександре Миколайовичу! Кажуть, клуб виселяють, а підвал збираються здати в оренду. Комусь ніде цигарками торгувати? Хай знають: ми так просто не дамося».

Так, якщо поженуть, доведеться, мабуть, стати з шапкою під «Хімволокном»: скиньтеся, громадяне робітники, на допомогу своїм дітям! До того ж, мені обіцяно сприяння з боку Міністерства у справах молоді й спорту. Так що, сподіваюсь, ми зберемо потрібні 35 млн...

Наша зустріч випала на день мого янгола: такий от збіг. Навряд чи Шепновский знав про це, а просто на згадку подарував гірський кришталь з Уральського хребта!

Іду. Як хочеться, щоб не втратив свого острова Робінзон...

На фото Світлани ХРАПЕЙЧУК: Олександр Шепновський.

Микола ВЕРЕЩЕНКО.

Не забувають за рідний край

ГЛИБОКУ вдячність висловило фонду української діаспори у Великобританії, зокрема пану Михайлу Ляшку, Українське республіканське профспілкове товариство «Чорнобиль» за підтримку благодійної ідеї реконструкції санаторію «Верховина» в містечку Міжгір'я в Карпатах, де мають можливість лікуватися ліквідатори чорнобильського лиха.

За допомогою наших співвітчизників, які живуть за кордоном, стало можливим за тяжкого економічного часу для України вирішувати такі питання, як реабілітація людей, що своїм здоров'ям зупинили просування «чорнобильської чуми». Одним з таких благодійників, котрі піклуються про здоров'я ліквідаторів, є пан Михайло Ляшко. Майже 51 рік він не був на своїй батьківщині. Під час другої світової війни, дванадцятирічним хлопчиком, потрапив до трудового табору в Німеччині. Згодом страх потрапити до нового табору, але вже сталінського, змінив життя юнака. Другу батьківщину знайшов він в Англії. Але і в далекій країні залишився українцем, усім серцем вболіваючи за долю рідного краю. Лише через три роки після розпаду Радянського Союзу з'явилась можливість приїхати в Україну...

Хоч яка погода — все одно це проводи зими

НАЙШАНОВАНІШЕ свято в лютому — Стрітення. За народним повір'ям, саме 15 лютого зима зустрічалася із весною. Між іншим, така зустріч відбувається двічі на рік: на Стрітення та в день святої Анни — 3 грудня. Отже, минула середа була днем дискусій не лише в парламенті, а й між зимою і літом: вони затято сперечалися між собою — кому йти, а кому повертатися. Вас цікавить, чим закінчилася суперечка? А ви згадайте погоду середи: якщо до вечора стало тепліше — скоро нам усміхнеться весняне сонечко; якщо холодніше — доведеться ще довго не ховати у шафи зимові речі.

Ясна і тиха погода 15 лютого, свідчить народний прогностик, віщує добрий урожай і роїння бджіл. Вітер — дуже погана ознака: чекай на пізню і холодну весну. Отже, бережи свої запаси, бо в поле хлібороби не скоро вийдуть. У селах і нині дуже популярні прислів'я: «Як на Стрітення півень нап'ється води з калюжі, то жди ще стужі», «Як нап'ється півень води, то набереться господар біди».

На честь Стрітення у церквах відбуваються відправи, святять воду і свічки. Посвячена 15 лютого свічка називається «громичною» — кажуть, що, запалена перед образами під час грози, вона оберігає від грому.

Хоч якою несприятливою була б погода на Стрітення, у нас є всі підстави не впадати у відчай; народна мудрість, як завжди, обнадіює оптимістичним прогнозом: «Дуй не дуй, не к Різдву йде, а к Великодню». Справді, на порозі весна, і цього радісного факту не спростують ні напади холоднечі, ні горезвісна калюжа із спраглим півнем. Готуймося до весняної благодаті, бо на «Стрітення лютий до березня приїхав»!

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Джульєтта: «І зі злоби любов єдина встала!..»

ХОВАЄМОСЬ в прихисток теплих долонь, втікаємо від розбурханих життєвих хвиль, віддаємося в полон ностальгії за справжнім коханням...

Прочитав недавно у Соломії Павличко: «Ця ж сама обережність так і не дозволила йому випробувати великі форми. Він писав якось до Панаса Мирного: «хочеться мені... спробувати свої сили на великій речі, на романі — та лячно...» Обережність, можливо, була однією з причин відчуття невивершеності, на яке тяжко страждав Коцюбинський. Це була справжня драма письменника. («Сучасність», № 12, 1994).

Навіть у літературнознавчому есе замість любові до класика української белетристики іронія, скепсис... З газетних та журнальних сторінок (про кіно та телевізію вже й не говорю) дивляться на нас лукаві кафешантанні діви... Може в поезії збереглися криниці нашої традиційної моралі?

Десь помирали Ромео й Джульєтти,
Десь воздавала свій вирок Феміда,
Десь цілували портрети й букети,
Баба ж писала: «Найдіть мені діда!»...
(С. Чернілевський «Оріон золотий»)

А може, на не на тій сторінці відкрив антологію любовної лірики українських поетів?

Пестячи розквітлі троянди
і нерозквітлі горбики
із рожевими шпилями,
відчуваю,
яка тонка одіж
на тілі молодої жінки.
(М. Воробйов)

«... літературна спадщина Коцюбинського в українській літературі єсть той «скарб на віки», що його цінність не зменшується...» Це висновок неокласика Михайла Могилянського, близького за думками Миколі Зерову, Павлові Филиповичу, Михайлові Грушевському, Агатангелу Кримському.

Багато у нас не написано, зокрема, про «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського. Поставлений на кіностудії імені О. Довженка С. Параджановим одноіменний кінофільм завоював світовий екран! На Міжнародному кінофестивалі в Аргентині кінострічка була удостоєна другої премії «Південний хрест». Вона демонструвалася в Сан-Франціско, Нью-Йорку, Монреалі... Творчість М. Коцюбинського давно визнана як така, що розвивалася в руслі європейської літератури, якій притаманний найперше психологізм. Нашого письменника сприймають в одному ряді з Гі де Мопассаном, Артуром Шніцлером, Антоном Чеховим. А ми все ще кепкуємо над собою, шукаємо розгадку таланту Письменника в його «роздвоєності» між пристрастю і бажанням добре поїсти. Щось подібне пробував робити Михайло Зощенко в своїй «Повісті про розум», дошукуючись «таємниць» Миколи Гоголя.

Чи, може, на нашу свідомість сьогодні впливає тиск обставин кінця століття і цілого тисячоліття? Але як тоді бути з всесильністю людського розуму?

***

400 років тому з-під пера Уїльяма Шекспіра вийшла у світ трагедія «Ромео і Джульєтта». Шекспірознавці переконують нас, що подібний сюжет неодноразово опрацьовувався італійськими новелістами, аж поки не став загальноєвропейським відомим. У Франції його використав П'єр Буато, в Англії — Уїльям Пейнтер та Артур Брук. Але тільки Шекспірівський твір одержав світову славу й визнання, давши зразки поетичної лірики — шедеврів епохи Відродження.

РОМЕО: Коли торкнувсь рукою недостойно
І сквернив я цей олтар святий,
Уста — два пілігрими — хай пристойно
Цілунком ніжним змиють гріх тяжкий...
ДЖУЛЬЄТТА: Ромео мій! О, нащо ти, Ромео?
Зміни своє ім'я, зречися батька;
Як ні — то присягни мені в коханні,
і більше я не буду Капулетті...
Та що ім'я? Як не назвеш троянду —
Не зміниться в ній аромат солодкий!

Закохані, освятивши своє почуття радістю інтимної близькості, вмирають. Їхнє життя потрапило на перехрестя двох життєвих укладів, двох моралей. Закохані, люди нової епохи — Відродження, боролися за своє право свободи вибору. Тож не пристрасть їх загубила, а природне прагнення щастя. Де ворогування, там немає майбутнього. Два древні роди Верони нарешті помирилися, заплативши за це двома юними життями.

«Я знаю лише одну трагедію, яку надихнуло кохання — це «Ромео і Джульєтта», — кинув у суперечці з Вольтером Лессінг.

Наші літературні Ромео і Джульєтта явились світові лише через чотири століття. І. Франко, Леся Українка, П. Куліш... До речі, саме ці письменники й стали піонерами — перекладачами творів У. Шекспіра на українську. Ромео і Джульєтта Михайла Коцюбинського — Марічка та Іванко, з «Тіней забутих предків» — не данина гуцульському фольклору чи історія ворогування Гутенюків з Палійчуками, як традиційно пишуть наші літературознавці, а українські Ромео і Джульєтта XX століття.

«Вона давно вже була Іванкова, ще з тринадцяти літ (Джульєтті теж 13! — В.А.). Що ж в тому дивного було? Все було так просто, природно, відколи світ світом, що жодна нечиста думка не засмітила її серця». Якщо хтось хоче звинуватити М. Коцюбинського у епігонстві, запозиченні у Шекспіра, то хай відкриє «Дафніса та Хлою» античного Лонга — ті ж юні герої — козопаси, та ж пристрасть... Світова література — то вічні сюжети і вічні герої. І лише справжній Письменник здатен оживити їх, відкрити своїм читачам глибину їхніх почуттів. А хіба життя наше — не сума життів людей, які складають покоління?

Поряд з «Тінями забутих предків» М. Коцюбинського можна поставити «Лісову пісню» Лесі Українки... Про кохання Двох багато писали В. Сосюра, П. Тичина — молодий, з Америки прийшли любовні поезії В. Барки, в яких кохання Двох, мов веселка, над океаном єднає материки... В прозі — Олесь Гончар. У Миколи Хвильового та Валеріана Підмогильного кохання — почуття хворобливе, з настроями апокаліпсису...

***

Ностальгія за справжньою літературою, за героєм — реальною українською людиною XX століття, замість якого нам підсовують псевдогероїв то лжеджойса, то лжемаркеса, породжують у одних скепсис у ставленні до інтелектуальних національних основ, у других віру, що на історичних роздоріжжях, в непростих шуканнях ми знайдемо шлях до осмислення сучасності, а отже до майбутнього.

І підштовхують нас до таких кроків і У. Шекспір, і М. Коцюбинський.

Г. ЯКУТОВИЧ. «Кохання».

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

«НЕЖУРИЗМ» — ЙОГО РЕМЕСЛО

ТЕАТР «Не журись» увійшов в історію мистецького життя Львова і як творча, і як політична «бомба», яка вибухнула задовго до перших львівських мітингів. Невеликий колектив, де кожне «я» було зіркою першої величини, весело і безстрашно кинув виклик системі, і їй довелося проковтнути пілюлю, бо надто вже великою була популярність артистів.

Серед нежуристів був і Стефко Оробець, амплуа котрого важко змалювати кількома словами. За фахом — музикант, якому пророкували велике майбутнє. Але чорно-білих клавішів йому замало, адже в житті так багато різних відтінків. Педагоги веліли грати Баха і Моцарта так, як написано, але ж хто достеменно знає, як відчував світ Моцарт?

— Коли я працював у хоровій капелі «Трембіта», мені хотілося... винести фортепіано на собі і грати так, щоб люди перестали спати. Замість вальсу грав вальс- бостон.

У прагненні «винести фортепіано на собі» — увесь Стефко і годі пояснювати, що таке не дуже імпонує прихильникам стандартів. Діти, забачивши пана Стефка, радісно вигукують на вулиці: «цьомик пішов». А на телебаченні його як ведучого програми «З днем ангела» картали за те, що на прощання казав «цьом-цьом», а не «до побачення». Мовляв, фамільярість. Із програми вирізали найцікавіше: процес розкручування, коли дитина була безпосередньою й імпровізувала разом із артистом. Для мене Стефко Оробець — це світський лев із старої кав'ярні.

— Конферанс - це моя мука. Щоразу з жахом думаю: як же мені «взяти» чоловіків-інтелектуалів? На жінок ще можна якось вплинути шармом. Та виходжу на сцену, «одягаю» маску на обличчя і... Божа ласка опускається на мене. Сам не знаю, що і як кажу, що вироблю — хтось ніби диктує мені згори.

А гіпнозом він володів на такому рівні, що пробував лікувати, знімати болі, «вкладати» студентам знання перед іспитами. Усі його предки були священиками, просвітителями. В генеалогічному древі переплелися відомі роди української шляхти — Стрельбицьких, Цісельських, Ловицьких. У сім'ї часто згадували ім'я гетьмана Конашевича-Сагайдачного. Цей зв'язок він не довів, але... не раз його портрет порівнював із своїм профілем і переймався почуттям відповідальності.

У нього ніколи не було «руки» чи «плеча», але побував у багатьох країнах. Минулого літа, приміром, зателефонували з Парижа:

— Ми хочемо запросити вас як видатного українського коміка на свято з нагоди 50-річчя входження українського батальйону у Рух Опору.

І він поїхав. 1987 року на запрошення родичів потрапив до Америки. Коли через три дні натякнули, що треба заробляти на утримання, він гонорово подався до аеропорту. Але там пояснили, що повернутися додому він зможе лише через чотири місяці, як зазначено в квитку. Побачив у підземному переході чудового музиканта, якому кидали мізерні центи. Стефко кинув долар, потім — другий. Розговорилися. Стефко поцікавився, чи не міг би і він заробити щось як музикант? О, сер має таку витребеньку?! Сер зізнався, що це не витребенька, бо він — не багатій із Німеччини чи Швейцарії, за якого його прийняли. Американець довго сміявся, розглядаючи «молоткастий, серпастий». Потому цей паспорт із зачудуванням розглядав власник магазину, дивуючись, чому такий імпозантний сер не може придбати «клавіші» за дві тисячі доларів, хіба у нього немає кредитної картки? Врешті він доклав 250 доларів із власної кишені і Стефко став власником засобу до існування. Музикування на вулицях разом із новим приятелем поєднував із кулінарією — продавав голубці. Готував їх із шинкою з грибами, загортав кожен у фольгу і ціла таця — двісті-триста штук — розліталися миттю. Правда, були проблеми з поліцією, треба було платити податки. Якось затримали. Та скуштувавши незнайому страву, полісмени сказали, що «юкрейнієн холубец — вері гуд» і здивувалися, що іноземець так добре володіє англійською мовою. Потому приятель вирішив показати Стефкові Америку. Виступали в різних містах, ночували на пляжах у шезлонгах, бо на готелі не заробляли...

Насамкінець «цьоця» із Філадельфії влаштувала для родича (треба сказати, що в Америці на той час нежуристів сприймали як національних героїв, передавали від родини до родини відеозаписи вистав) урочисті проводи. Із вдячності за гостину він вирішив намалювати щось для неї. «Цьоця», не підозрюючи, що Стефко лиш бавиться кольором і малює здебільшого архітектуру, замовила квіти.

— Коли «цьоця» оглянула моє мальовидло, я зрозумів, що воно приречене на смерть.

Однак картини припали до вподоби італійці із сусідньої ферми: «Продайте, заплачу, скільки скажете». Стефко підрахував витрати на полотно, фарби й назвав відповідну суму. «Всього-на-всього тисячу доларів? — зраділа італійка. — Дам півтори».

Стефко не шукає сюжетів — ані для життя, ані для сцени. Вони самі знаходять його, а тому він вірить, що реалізує свої сценарії, розробки, створить приватну телестудію, де працюватиме із професіоналами-однодумцями і де ніхто не заганятиме його у тісні рамки стандартів.

— Я — не Бах, не Моцарт, не Ніцше. Шкода, що я не є кимось із них. Може, то патологія, але ж я боюся зникнути безслідно. День у день веду щоденник, викидаю із себе увесь «бруд». Іноді сміюся, перечитуючи: невже я міг думати таке?

Вічна драма кожного актора: власну творчість не повісиш на стіну, не збережеш для дітей і нащадків. Але ж ніщо на світі не зникає безслідно. І енергетика теж. Вона повертається до вас від Великого Космосу до мікрокосмосу. І тоді Божа ласка знову і знову опускається на актора, на нас...

Львів.

На фото Світлани ХРАПЕЙЧУК: Стефко Оробець.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Одіссея Даміра Корнєтова,

або Як колишній працівник міліції вже ось майже два десятиліття прагне захистити свою честь

ПОДІБНЕ не раз випадало бачити в гостросюжетних детективах. Підполковнику міліції Д.Корнєтову зателефонував прокурор міста Одеси:

— Даміре Петровичу, чи не змогли б ви зайти до мене?

— У якій справі й коли?

— Та поговорити про дещо треба. Коли зможете. Оскільки саме навалилося багато невідкладних справ, то звільнився тільки після офіційного робочого дня. Й, нічого не підозрюючи, попрямував до прокурора. Та як тільки зайшов до його кабінету, одразу ж почув:

— Ви заарештовані.

Спочатку подумав, що то нерозумний жарт. Та незабаром вручили й офіційне звинувачення. Експресивний Корнєтов на ньому написав: «Геть беріївщину!», «Геть фашизм!» Трохи пізніш, коли дружина принесла йому цивільний одяг, аби міг зняти міліцейську форму, то заспокоїв і її, й себе: все з'ясується, ніякої провини за мною немає. А потім потяглися страшні дні й ночі слідства в застінках КДБ. Про них ще й зараз, через два десятиліття, Дамір Петрович не може говорити без здригання. А коли згадує, як доведену до відчаю, зацьковану дружину, якій прокурор теж пообіцяв в'язницю, уразив інсульт, за яким настала смерть, на його очах проступають сльози:

— Слідчий тоді запропонував: ми тобі — можливість попрощатися, ти нам — визнання своєї вини.

ПІСЛЯ того, як у наручниках постояв кілька хвилин біля труни, — знову на допит. Думали, подавлений, він таки дасть необхідні показання. Та заарештований знову все заперечував.

Далі — вирок судової колегії в кримінальних справах Одеського обласного суду від 31 жовтня 1975 року: Корнєтов Дамір Петрович, 1930 року народження, раніше не судимий, працював начальником штабу УВС Одеського облвиконкому, засуджений по статтях таких-то і остаточно йому визначено кару у вигляді 10 років позбавлення волі у ВТК посиленого режиму, без заслання, з конфіскацією всього особисто належного майна. За те, як інкримінувалося йому, що, працюючи ще в 1969 — 1973 роках на посадах начальника відділу карного розшуку, заступника начальника і начальника відділу спецслужби УВС Одеського міськвиконкому, зловживав своїм службовим становищем, неодноразово одержував хабарі від громадян за сприяння у звільненні їх від кримінальної відповідальності, непритягнення до адміністративної відповідальності та інші дії на їх користь. До того ж Корнєтов, мовляв, халатно ставився до виконання своїх службових обов'язків.

«Та неправда ж усе це! — сотні, тисячі разів повторював Д.Корнєтов. — Мене оббрехали, мою справу сфабрикували». І, вже будучи в колонії, все писав і писав листи-скарги, прагнучи спростувати звинувачення. Та — безрезультатно. 10 років відсидів, як мовиться, від дзвінка до дзвінка.

Повернувшись до Одеси й влаштувавшись на роботу (не в органи, зрозуміло, та світ не без добрих людей), знову взявся за написання листів. «Тепер уже тих десяти років, змарнованих за гратами, не повернеш, — каже. — Та маю будь-що захистити заплямовану зловмисниками свою честь». Місяцями, роками ті листи-скарги осідали десь в чиновницьких шухлядах. Однак він не втрачав надії. І, врешті-решт, таки домігся протесту заступника Генерального прокурора України у своїй справі. А 30 листопада 1993 року той протест розглянула судова колегія в кримінальних справах Верховного Суду України. О, скільки дивних, кажучи м'яко, речей тоді з'ясувалося! Всього, що зафіксовано на 29 сторінках судової ухвали, тут, безумовно, не переповісти. Та все ж деякі факти, аби уявити, як велося проти Корнєтова слідство та в чому звинуватив його отой давній суд, назвемо.

Ось одне з найголовніших звинувачень: одержання хабара в розмірі 2 тисяч карбованців від затриманого за незаконні валютні операції та шахрайство дамського перукаря Семена Бродського. Суд анітрохи не насторожило те, що і сам С.Бродський, і посередник В.Вєтров, через якого буцімто передавалися гроші, у своїх свідченнях були неконкретними, непослідовними, часто плуталися; не спромігся суд перевірити і контраргументи Корнєтова. Помилку суду можна було б виправити, очевидно, пізніше, коли той же Бродський невдовзі після засудження Корнєтова направив кілька заяв до правоохоронних органів, де стверджував, що Корнєтова він обмовив під тиском слідчого. Та й посередник Вєтров так само згодом змінив показання. А ще були свідки, які стверджували, що саме Корнєтов вживав усіх необхідних заходів, аби встановити причетність Бродського до злочину, а таке, зрозуміло, хабарів не дають. Однак суд таких свідків, відверто кажучи, відмітав...

Ще епізод — одержання хабара від В.Овчарука, теж через посередника. Тут ситуацію взагалі можна було б назвати анекдотичною, якби не йшлося про трагічну долю людини. Ті, хто буцімто вручав хабара, твердили, що зробили вони це 4 грудня 1969 року. А Корнєтов візьми та й пред'яви суду проїзні документи й свідчення подружжя Майорів та Рибалкіних, що констатують: саме в цей час Корнєтов з дружиною були в одному з санаторіїв Кисловодська. Більше того, 6 грудня, дорогою до Одеси, гостювали у Рибалкіних в Ростові-на-Дону. І суд не спромігся поставити собі запитання: то як же 4 грудня Корнєтов міг одержати хабара в Одесі? І до того ж: у ході відтворення обставин події посередник Лобченко показав кабінет Корнєтова, у якому той почав працювати лише в лютому 1971 року, де, нібито, йому було вручено хабара. Знову досить суттєва неув'язка, яка, проте, пройшла повз увагу суду.

А взяти епізод незаконного зберігання й носіння Корнєтовим вогнепальної зброї. Не табельної, ні — така йому належала за статусом (пістолет Макарова), а закордонної, системи «Налава». Так ось, коли Корнєтова заарештували й провели обшук його кабінету й сейфа, то ніякої «підпільної» зброї не виявили. І лише через два дні здійняли ґвалт: «У Корнєтова в сейфі — нетабельна зброя!» То невже звинувачуваний не мав права стверджувати, що пістолета йому просто підклали?

Подібні факти можна було б наводити ще й ще. Та й названі, мабуть, дають достатнє уявлення про те, як велося слідство, як вершився суд. Варто лиш додати, що зібрано немало показань про те, як свідків незаконними методами спонукали до брехливих звинувачень, як фальсифікували одні документи, аби довести вину Корнєтова, й «губили» інші, ті, що підтверджували його алібі.

— Чому ж, — запитую тепер Даміра Петровича, — проти вас тоді отак ополчилися в прокуратурі, в КДБ?

— Однозначно важко сказати, хоча над цим я розмірковую вже ось два десятиліття. Скоріш за все, дехто забажав «гучної справи», аби на цьому зробити кар'єру. Ще б пак! Підполковник міліції, висока посада — і раптом хабарник! Й дехто, знаєте, таки справді стрімко пішов угору...

Колегія Верховного Суду в своїй ухвалі записала: встановлено нові дані й обставини, що викликають сумніви у достовірності показань названих хабародавців, потерпілих та свідків, а також законності збирання й дослідження органами попереднього слідства доказів у відношенні Корнєтова, а докази останнього в ряді випадків підтвердилися. Й, отже, вирок судової колегії Одеського облсуду від 31 жовтня 1975 року та ухвалу судової колегії в кримінальних справах Верховного Суду УРСР від 15 січня 1976 року щодо Корнєтова Д.П. відмінити, а справу направити на нове розслідування прокурору Одеської області.

Направили. Тільки не до Одеси, де й зараз мешкає, працює дехто з тих, хто був прямо причетний до справи Д.Корнєтова майже 20 років тому, а до прокуратури Вінницької області. Там, вважали, справа піде швидше й розслідування вестиметься об'єктивніше. Однак тамтешні правоохоронці розглядати її не поспішають, можна навіть твердити — відверто зволікають.

— Я ж нічого іншого не вимагаю, — у розпачі каже Д.Корнєтов, — тільки нового, справедливого розслідування, нового, хочу сподіватися, праведного суду. То чому ж наді мною продовжують збиткуватися?

Людина просить суду. Хай він, отой суд, поставить останню крапку в її сумній та гіркій одіссеї. То невже ж високі правоохоронні органи, які, начебто, й сказали вже своє перше вагоме слово (протест заступника Генерального прокурора, ухвала колегії Верховного Суду України), не спроможуться якось вплинути на чиновників, аби суд, на який так покладає надії Д.Корнєтов, якнайшвидше відбувся? Невже двох десятиліть поневірянь йому замало?

Одеса.

Борис СИДОРЕНКО, «Голос України»

Москва сльозам не вірить

«МІЙ син, Кравець Володимир Ігоревич, 1974 року народження, родом з Курської області, росіянин, який мешкав разом зі мною в місті Новоазовську Донецької області, був призваний до Українського війська в грудні 1992 року», — так починає листа до редакції Олександра Гаврилівна Гурська, громадянка України.

Лист дуже довгий, а суть його полягає в тому, що Володимирові захотілося служити в Російській армії. Щоб здійснити свою заповітну мрію, він поїхав до Курська, але там йому відмовили в призові начебто через те, що не прописаний у Курську.

За листом читача

«Поки вирішувалося питання про прописку (самі знаєте, що це дуже складно), завершився призов до війська, — пише стурбована мати. — Пообіцяли призвати восени, але восени наш, Новоазовський райвійськкомат призвав Володю до Українського війська. В обласному призовному пункті, в Донецьку, мій син заявив, що не погоджується з призовом, бо він не є громадянином України, що він хоче служити в Російській армії...»

Під час короткотермінової відпустки, яку йому надали, солдат знову поїхав до Курська, просився до Російської армії, проте його не прийняли і цього разу, і він з горя перерізав собі вени. Його вилікували, привезли до частини, в якій служив, проте він незабаром залишив службу (очевидно, самовільно. — Б.С.) і поїхав до Росії.

В результаті Володимира знову заарештували і засудили на чотири роки позбавлення волі. Наприкінці листа матір робить такий висновок: «Коли вже відбулося розділення країни (мається на увазі СРСР. — Б.С.), написали нові закони, вирішили бути правовою державою, то нехай дозволять нам самим обирати, чиїми бути громадянами і кому служити. Мій син зробив свій вибір, за що й поплатився».

Що ж, військові й юристи з приводу долі Володимира Кравця своє слово сказали. Дозвольте, Олександро Гаврилівно, й мені, журналістові, теж, між іншим, як і ваш син, росіянинові, сказати про своє розуміння вашої із сином проблеми. Тим більше, що ви самі просите не залишати листа без уваги.

Не піддаю сумніву щирість бажання вашого сина служити в Російській армії. Мабуть, на його вибір вплинуло відповідне виховання. Але я не розумію, чому тоді він заздалегідь не подбав про те, щоб стати справжнім громадянином Росії. Для цього треба було принаймні перебратися до Росії і стати її постійним мешканцем. І тоді ніяких рапортів не треба було б писати. Тож мрія Володиного дитинства могла б здійснитися дуже швидко, в автоматичному режимі.

Це якщо дивитися на проблему вашими очима.

Але, незважаючи ні на що, існує така країна, як Україна. Існує вічно, хоч декому це не до вподоби. Своїм незалежним існуванням вона елементарно заважає жити так, як декому хочеться. Останнім часом певні кола людей, що мешкають здебільшого на Сході та Півдні України, дуже активно виступають за подвійне громадянство. Здогадуюсь, що й ви із сином належите до цих кіл. Воно й зрозуміло: зручно було б жити в Україні, користуватися правами українського громадянина, а громадянські обов'язки, які на того громадянина покладаються, взагалі не виконувати. А коли хтось зауважить вам з цього приводу, то можна й відповісти: а ми військову повинність у Росії відбуваємо. Бо нам так зручніше. Бо ми вважаємо себе громадянами Росії, і її, свою матінку, захищаємо. А Україна для нас — так, місце проживання, спальний район.

Ви, Олександро Гаврилівно, просите правди. А вона колюча. І може вам не сподобатися. І все ж погляньмо на цю проблему з точки зору українського громадянина. Так, закони України, можливо, в чомусь і недосконалі. Можливо, і в них можна відшукати якісь шпарини і слизьким вугрем у ті шпарини пролізти. Проте чи варто це робити, коли відомо, чим закінчилося це для вашого сина?

Ви живете в Україні? Живіть собі на здоров'я, працюйте з радістю, будуйтеся, народжуйте дітей, любіть їх і Україну, бо вона ваша матір. Незалежно від того, хто ви за національністю: росіяни, французи чи татари.

Ви приїхали до Росії? Нехай вам і там щастить! Працюйте на своє і її, тобто Росії, благо. Любіть її, служіть їй, бо вона відтепер ваша матір. І не бігайте, наче вчаділі, від однієї матері до другої, бо вони можуть це зрозуміти дещо не так, як пояснюєте ви.

Звісно, дуже шкода, що намагання росіянина Володимира Кравця служити в Російській армії завершилося ув'язненням в українській в'язниці. Але й на цьому життя не закінчується. Через чотири роки у Володимира знову виникне можливість спробувати свого щастя. Тільки нехай не повторює колишніх помилок. Прописуватися легше не в обласному центрі, а в розташованому якнайдалі від районних центрів малому селі. Це допоможе швидко стати російським громадянином, а потім уже буде сенс подаватися до Російської армії.

А якщо станеться лихо з вашим сином — не плачте: війна є війна. Тим більше, що ви самі цього хотіли. Та й Москва сльозам не вірить.

Євгенія ШЕХТМАН

Засекречений дід Леніна

З історії архівної знахідки

***ОСТАННІМ** часом засоби масової інформації подають широкій громадськості немало матеріалів, в яких не тільки по-новому осмислюється роль і місце Леніна в історії, а й повідомляються цікаві дані про родовід Володимира Ілліча, що раніше вважалося великою державною таємницею. Ще б пак! Виявилося, що в жилах вождя текла не тільки російська кров, а й калмицька, мордовська, шведська, німецька і, що «найстрашніше», навіть єврейська.*

Я працювала в облархіві з 1946 року. Спеціалізувалася в основному на матеріалах дореволюційного періоду. Нас, архівістів, завжди переповнювало почуття гордості, якщо в результаті копіткої роботи вдавалося виловити в морі незлічених документів окремі перлини про видатних людей.

Особливе місце в нашій роботі займали документи, пов'язані з іменем Леніна. На початку 1965 року ми одержали листа з Ленінграда від Михайла Штейна, в якому він просив повідомити дані про закінчення в 1820 році Олександром Бланком Житомирського повітового училища. Виконання цього тематичного запиту директор архіву Д. Шмін доручив мені. Виявилося, що документальні матеріали цього училища до нас не дійшли. Отож можна було обмежитися формальною відпискою. Ніхто не мав би права дорікати нам за несумлінність. Але це було не в моєму характері. Тим більше, що й директор архіву, і я знали, що дівоче прізвище матері Леніна було Бланк. Збігалося й по батькові — Олександрівна. Й народився здогад: чи не є цей Олександр Бланк, яким зацікавився дослідник, саме дідом Володимира Ілліча. А звідси випливало, що його предки жили в нашому краї, можливо навіть у губернському місті Житомирі.

Я перевірила описи інших навчальних закладів, зокрема чоловічих гімназій, сподіваючись знайти хоча б випадкову згадку про навчання Олександра Бланка. Але даремно. Тоді ми вирішили шукати якісь дані про батьків Олександра. Якщо їх сини навчалися в Житомирі, то, можливо, й батьки жили тут, десь працювали, мали якусь лавку, будинок. Перегляд описів міських і губернських закладів позитивних результатів не дав. І все ж на цьому підводити риску не хотілося.

Виникла нова версія. Якщо Олександр учився в Житомирі, то це ще не доказ, що й батьки жили в губернському місті, а не в іншому населеному пункті в межах губернії. Але де саме? Волинська губернія була одною з найбільших у царській Росії. На наш запит М. Штейн повідомив, що батьки Олександра жили в Старокостянтинові, який належав тоді до Волинської губернії, а нині входить до складу Хмельницької області. На той час ми вже відправили до обласних архівів усі документи згідно з сучасним адміністративно-територіальним поділом. Тому залишалося перевірити деякі фонди губернських установ. Мені було відомо, що права спадщини, купівлі і продажу нерухомості затверджувалися в той час судовими установами. Тому звернулася до описів великого фонду — Волинського головного суду. Там і виявила справу про звинувачення міщанина М. Бланка в підпалі міста Старокостянтинова в 1826 році.

Про що ж повідала справа? Жив у Старокостянтинові міщанин Мошко Бланк зі своєю сім'єю. Було в нього два сини — Абель і Сруль (Ізраїль). Займався М. Бланк торгівлею. Відзначався розумом, був сміливим у судженнях, умів відстоювати свою думку, навіть якщо вона суперечила загальним канонам. Тож, хоч він свято вірив у Бога, це не заважало йому відкидати всілякі обряди і звичаї, узаконені єврейською релігією, що передавалися з покоління в покоління. М. Бланк, наприклад, не дотримувався принципу, що в пасхальні дні можна їсти і пити тільки страви і напої, спеціально приготовлені в окремому посуді. Він дозволяв собі в свято продавати непасхальну горілку. Такий «гріх» не міг залишатися непоміченим єврейською релігійною общиною. Проти Бланка ополчилися всі набожні євреї. Але він не скорявся. Конфлікт загострювався. І якось, коли в місті виникла пожежа, провину за неї звалили на М. Бланка. Було заведено кримінальну справу. Звинуваченого чекала сувора кара. Захисту на місці ні від кого було чекати. І тоді він звернувся за допомогою до своїх синів, які на той час жили в столиці Росії — Санкт-Петербурзі. До достоїнств М. Бланка варто віднести те, що він добре розумів значення освіти. Він не обмежився тим, що дав змогу своїм хлопцям закінчити Житомирське повітове училище, а направив їх у столицю імперії для продовження освіти й одержання престижної професії лікаря. Перешкодою була їх національна приналежність, яка не дозволяла євреям ні жити у великих містах, ні вчитися у вищих навчальних закладах. Тоді Абель і Сруль з допомогою свого дядька, багатого петербурзького купця Дмитра Бланка, який перейшов у християнську віру, також прийняли християнство. І нарекли Сруля Олександром, Абеля — Дмитром. Хрещенням вони відкрили собі шлях до вступу у військово-медичну академію, яку згодом успішно закінчили.

Довідавшись про те, яка біда звалилася на батька, брати звернулися з проханням про захист до одної з високих державних установ Росії, яка була й головною судовою установою, — до Урядового сенату. Мошко Іцкович Бланк був виправданий.

Ось такий короткий зміст Житомирської архівної знахідки.

Треба зазначити, що ні директор архіву, ні я майже не сумнівалися, що в документах йдеться саме про предків В. Леніна. Але все ж потрібна була перевірка спеціалістів. Тому ми вирішили сповістити про знахідку в партійні органи. Склали детального листа, і директор архіву відніс його О. Чорнобривцевій, яка була тоді секретарем обкому партії з пропаганди. Ольга Сергіївна негайно накинулася на Д. Шміна зі звинуваченнями: мовляв, хто дав вам право залазити в біографію вождя? Ніяких пояснень і доказів вона не слухала. В архів директор повернувся вкрай пригнічений. Такої різкої реакції ми не чекали. Дані про те, що одна з гілок родоводу Леніна веде до євреїв, вважали не такими суттєвими, тим більше, що з високих трибун проголошувалися гасла інтернаціоналізму. Головне для нас полягало в тому, що предки Леніна жили в нашому краї. Але відкриття повернулося для нас бідою.

Невдовзі з Москви до Житомира прибув представник інституту марксизму-ленінізму. Документи були перевірені, вилучені і терміново направлені на зберігання, можливо, до Центрального партійного архіву при ЦК КПРС.

Але це вже було без нас...

Останні вісім років свого трудового шляху я працювала бібліотекарем у редакції обласної газети «Радянська Житомирщина», уже двадцять років на пенсії. А пережите три десятки літ тому досі гострим болем віддає в серці.

Житомир.

Післямова власного кореспондента

З Євгенією Захарівною, автором цих спогадів, довелося кілька років разом працювати в редакції обласної газети. Тоді ж, іще на початку 70-х, почув історію про те, як її назавжди відлучили від архівів. Але не від неї, а від старших колег-журналістів. Сама ж вона, навчена гірким досвідом роботи з «секретною» архівною знахідкою, нікому нічого про це не говорила. А те, що вміння працювати з документами в Є. Шехтман, як кажуть, від Бога, знали всі журналісти редакції, адже саме в неї можна було одержати вичерпну інформацію з найрізноманітніших питань, що виникали під час творчої роботи: довідкову службу вона вела бездоганно.

Та повернемося до родоводу В. І. Леніна. Як висловився один краєзнавець, сталося майже як у Біблії: Іцек народив Мошка, Мошко народив Сруля (Ізраїля), Сруль народив Марію, Марія народила Володимира, який народив партію більшовиків і державу, і якого волею його учня Йосифа зробили в тій державі на багато років святим. Не важко зрозуміти, чому ця проста житейська історія так злякала тогочасних ідеологів, котрі розпиналися у своїй вірності ідеалам інтернаціоналізму.

Олексій КАВУН.

Леонід ПАСТУШЕНКО, журналіст

ЯК РОСІЯНИ ЗАХИЩАЮТЬ МОВУ

***У КІЛЬКАСОТЛІТНІЙ** боротьбі з русифікацією ми, здається, лишили поза увагою дуже важливу ланку — те, як самі росіяни обстоюють свою мову.*

Можна подивуватись: чого їм тривожитись? Ніхто ж (навіть татаро-монголи) не посягав на «великий русский язык». Але й до сьогодні ні-ні та спалахує гостра боротьба за його чистоту і велич, за його панівне становище в Росії. І ніхто, жодна національна меншина, не висловлює сумніву щодо його права бути державною мовою у своїй вітчизні.

А що ж є російська мова?

Відповім цитатою з листа Івана Нечуя-Левицького до Ганни Барвінок (22 квітня 1904 р.): «... одплачується... певно, за усю ту послугу, якою колись Україна послужилась для Великої Русі... Давня Москва брала з України і Симеонів Полоцьких, і Славинецьких, і справщиків святих книг, і співців, і духовні драми-містерії, і книги ще Києво-Могилянського часу, а потім увесь XVIII вік брали од нас на єпископські кафедри вчених Києво-Могилянської академії, котрі заводили на півночі школи і несли просвітність. За Петра Великого брали од нас і перекладачів європейських книг. Петро В(еликий) посадив перекладати книги навіть флотського ієромонаха Симеона, родом киянина. Ломоносов забрав з Києва книжний науковий язик, над виробкою котрого працювали років з двісті ще од часів Іоанна Вишенського, в котрого на народну українську мову вже був покладений чималий шар наукової мови, виробленої з церковнослов'янського... Цю чудову працю Ломоносов забрав собі готовісінькую... Уся його послуга в тім, що він вмів вибрати з великої київської літератури підхожі слова й виречення ... А вибирати й добирати... було з чого, і він вибирав добре, поминав слова чисто українські, бо вчився в Києві і певно знав, яка одличка між українською і церковною мовою. А от історик Татищев за Катерини II так брав, не розбираючи, і набрав багато й українських слів у свої утвори. Замість того, щоб виробляти свою книжну мову з живої народної мови, вони брали вже готове з київських книг і вставляли в свою, та ще вставляли з слова латинські та французькі і занечистили книжну російську мову так, що, як каже Д. Пипін, «русский книжный язык теперечки самый пестрый язык в Европе».

1994-го року в знаменитому Свято-Даниловому монастирі з ініціативи Всесвітнього Російського собору відбулася зустріч «На захист російської мови». Тривога за долю рідного слова об'єднала відомих мовознавців, письменників, викладачів шкіл та вузів, священиків. Учасників зустрічі привітав Святійший Патріарх Московський та Всія Русі Олексій II. Як бачимо, і російська церква злякалася природного скорочення ареалу російської мови.

«Володарі приходять і йдуть геть, змінюється ідеологія поколінь, та тільки не почуття Батьківщини і державності, властиве нашому народові — на всіх етапах його розвитку, — задав тон зустрічі у Свято-Даниловому монастирі письменник Олег Волков. — Зруйнувати мову — значить підірвати національну культуру, розірвати зв'язки із живлющими традиціями й уявленнями про вірність «справі батьків» — тобто убити почуття державності...»

От би таке усвідомлення своєї національної гордості, громадянської гідності й самоповаги — та усім українцям.

«Розмова про мову — дуже серйозна розмова. Досить згадати Євангеліє від Іоанна: «Спочатку було Слово, і Слово було у Бога, і Слово було Бог». Мова — це народ. Коли я кажу про врятування Росії, я кажу про врятування мови, — наголосив і видатний національний письменник Росії Василь Бєлов та з дещо перебільшеною тривогою (певно, згадуючи недавню політику Росії щодо інших) зірвався навіть на політичну патетику: — ... Не можна забувати, що руйнування російської національної культури, мови та музики було заплановано. Ніякої стихійності тут немає, все відбувалося, як і було замислено, — знищення нашої державності, нашої моралі, нашої мови, нашої культури. І тут нема чого хитрувати, нема чого боятися, треба прямо сказати, що ми підкорений народ...» — вважає, нагадаю, Василь Бєлов.

Кому ще не ясно, що таке в державі національна мова, нехай послухають ... росіян:

«... Весь досвід світової історії свідчить, — звертає увагу співвітчизників чи не найталановитіший із російських письменників-дисидентів, депортованих комуністами з рідної країни, редактор відомого в Європі журналу «Континент» Володимир Максимов, — будь-яка національна ентропія, руйнування етнічних цивілізацій, зникнення з лиця землі народів і держав завжди починалося із втрати мовної культури, із відмови від мовної самостійності, з капітуляції перед лінгвістичною експансією».

І далі: «... кожна країна і будь-який народ мають право захищатися від будь-якої експансії, в тому числі й мовної, всіма засобами, які він має, — нагадує і нам Володимир Максимов із Парижа. — Мова — гарант нашого національного та державного самозбереження. Втративши її, ми втратимо не тільки батьківщину, а передовсім самих себе».

Золоті слова і вчасно сказані, мабуть, не тільки для росіян! Європа теж уже почала державний захист національних мов і культур. Зокрема, французькі сенатори та депутати, уряд і президент (куди вже нашим) давно піклуються про збереження та розвиток французької мови. Донедавна там працювало спеціальне міністерство, а тепер комісаріат у справах французької мови. А кілька років тому сенат ухвалив спеціальний закон «На захист французької мови» (і ніхто із сусідів Франції не ремствує), згідно якого особи, що зловживають англійськими словами, для яких є національні відповідники, можуть бути оштрафовані на суму до 20 тисяч франків. І це тільки за вживання окремих чужих слів ! І це — в найдемократичнішій країні Європи!

Для самосвідомої нації турбота про рідну мову така ж природна, як і дихання : «Кажуть, що російську мову треба рятувати! Аж ніяк! Треба рятуватися російською мовою. Російська мова — це форма існування народу», — сказав на згаданому Свято-Даниловому зібранні отець Алексій (Остаєв). «Мова — це душа народу... Без мови нема нації...» — підтримав його Володимир Касатонов.

Нам би таку одностайність, нам би! Коли ж немає її, то колишній комсомольський функціонер, а нині співголова Всесвітнього Російського Собору Валерій Ганічев дозволяє собі заявити: «Нам слід ухвалити звернення до відповідних законодавчих і державних органів країн ближнього зарубіжжя про надання російській мові статусу державної». У французів така заява Англії чи навіть США викликала б гомеричний регіт.

Господи, та коли ж ми одужаєм, позбудемося цього самоїдства! Оглянімось в історію, черпнімо там хоч крихту гордості. «...Ще Катерина I звеліла професорам Києво-Могилянської академії вимовляти свою книжкову мову на російський спосіб ...і вийшла з Києво- української мови — російська.Вона на простий спосіб присвоїла нашу вироблену мову собі... та й годі». (Іван Нечуй-Левицький, з листа до Михайла Грушевського, 28 лютого 1902 року).

Вінниця.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

«Стомлені сонцем» знімалися при –6°

Поряд з усім відомою неприємною експансією, що має назву «Внутрішня справа Росії», триває експансія (зовнішня) приємна. Українців знову завойовує кінородина Михалкових. Поки брат Андрій з «Курочкою рябою» через ATV і пана Черніченка давав пояснення в софітах «Останкіно», брат Микита сів у літак і приземлився в столиці України. Напередодні вихідних стартувала й фінішувала одноденна українська прем'єра «Стомлених сонцем»— стрічки, яка отримала гран-прі в Канні й про яку в Києві всі чули, але яку ніхто не бачив. На вранішній перегляд в Українському домі прийшли журналісти й кінематографісти, увечері в ПК «Україна» — ширша аудиторія.

Паралельно «Стомлених сонцем» 23-й тиждень поспіль продовжують крутити в Парижі. Спочатку в 31 кінотеатрі, нині в шести. Якщо зважити, що стрічка російська й у ній нема жодного Шварценеггера, крім Михалкова, — це, як сказав Михалков, знак. Він зауважив, що цей фільм і тут потрібний. Можливо, біло-червоний трикутник, прорахована мелодраматична історія, знята в пленерах на тлі дурнуватої епохи «Сталінського дирижаблебудування», — що закінчується кров'ю і смертю, тут зараз навіть потрібніша, ніж у Росії. Ми отримали кінопритчу, що оцінює трагедію, яка трапилася з нами. І нашу роль в цій трагедії.

— На інтелігенції лежить величезна печать провини за те, що сталося. Й зараз ця печать не знята.

«Стомленим сонцем» вдається бути спроектованими і в минуле, й у сьогоднішнє. Чи просто часи повертаються? У повітрі щось таке. Зовнішні експансії бувають приємні й різні. А там, дивись, і керівну роль партії візнаємо. ЛДПР, наприклад.

— Я бачив, як реагує глядач, — розповів Михалков. — Як він зіскучився за собою.

Режисер назвав два імпульси, що спонукали його взятися за цю роботу. Поперше, відчуття сорому за колег, які продовжують гірші традиції соцреалізму, тільки навпаки. «С Пал Иванычем вдвоем, что прикажут, то поем».

— І в 36-му році народжувалися діти, хтось когось кохав, на пляжі дзвенів м'ячик. Людина не вибирає час, коли їй народитися. Вона живе в Богом даному їй життєвому просторі. Причому я маю право це говорити. Я ніколи не був членом партії, ніколи не був придворним художником і не мав жодної серйозної нагороди від своєї держави.

Імпульс другий — «великий трагічний письменник Гайдар», за постійним мовби ура-патріотизмом якого «стоїть щось таке... тягуче й важке».

— Де ваші фільми? Чому ми їх не бачимо? Чи бачать їх ваші співвітчизники?

— Гм, мої співвітчизники... У вас тут просто новий Рим якийсь. Мої фільми — в мене. Під ліжком. І я дуже боюся, що їх перезнімуть на відео й почнуть продавати без мого відома. «Останкіно» я віддам свої фільми тоді, коли «Останкіно» в мене їх купить. Час забезу минув. У чомусь — на жаль.

Поговоримо трохи про гроші. Це модно. І без цього нічого не буде. Наступного фільму вже точно. Прокат запропонував за «Стомлених сонцем» 70 мільйонів рублів протягом року. Михалков пішов іншим шляхом. Його студія зайнялася прокатом самостійно. «Бо я не такий ідіот, як це, може, здається», — пояснив він. Одинадцять днів в одному кінотеатрі «Художественный» дали їм 110 мільйонів рублів. Накладаємо ефект «Художественного» на карту Росії, додаємо СНД, множимо на Європу...

Потрійне кільце охорони входів і виходів до залу, де відбувалася прес-конференція, журналістів, щоправда, трохи спантеличило.

І останнє: Михалков уміє розмовляти з потенційними продюсерами правильною мовою: «Ви хочете мій фільм? Я буду знімати те, що побажаю! Й ви повинні цьому радіти».

Що не кажіть, а Микита Сергійович таки чоловік, у якого в наш собачий час треба дечому повчитися.

— Оцініть «Стомлених сонцем» за п'ятибальною системою.

— Якщо я вам скажу, що на веранді все знято при мінус шість градусів і нав'язано 150 тисяч штучних листків, що дві величезні авіаційні печі з диким ревінням гнали тепле повітря, щоб актори могли роздягтися і 10 хвилин побути на цій веранді. Що ми з Надею (у фільмі знімалася донька Михалкова) йдемо з пляжу й на ній сарафан, а коли ви подивитеся дубль, то побачите в кадрі асистентку в шубі й рукавицях. Що людина, яка мала дати гроші на стрічку, була застрелена снайпером, коли вже розпочалися зйомки, французи ж дали гроші із запізненням на два місяці— а в мене в полі танки, які мають зійтися в кадрі зі мною на коні й літаками в небі. А літаки не можуть зупинитися, вони злітають в одному місці, сідають в Тушино, заправляються і летять назад. І кожен зліт коштує 1200 доларів, а літаків дев'ять... Я поставив би собі «сімку».

— Чи стомлена ви людина?

— Чим?

— Сонцем.

— Ні. Але я вважаю себе значною фігурою. Маю на увазі не те, що я багато значу. Ні. Я дуже багато працюю. Не очікуючи миттєвих результатів. І тому за п'ять років я зняв чотири фільми і 20 серій по 20 хвилин «Сентиментальної подорожі...» Таке враження, що є звірі, які розмножуються лише в неволі. Сподіваюся, я належу до тих, хто розмножується і в неволі, й на волі.

Українського оператора Вілена Калюту, з яким Михалков зняв «Стомлених сонцем», він порівняв з жінкою, без якої, за Буніним, як без повітря, не можеш, але якої не помічаєш.

— Оператор — узагалі дуже жіноча професія. Він як наречена — все-таки його вибирають. Мені з Калютою добре, спокійно, я в ньому впевнений. Головне — не давати йому фантазувати.

— Кілька слів про Олега Меншикова.

— Меншиков володіє ювелірною технікою. Він не любить репетицій: «Ну, це зрозуміло». Мене це дратувало, доки я не побачив його на майданчику. Він концентрується миттєво. Щоправда, ми створили умови. Гріх було скаржитися. У кожного актора — окрема кімната у вагончику з туалетом і душем. Пересувні мерседесівські туалети в полі. Триразове гаряче харчування...

У «Стомлених сонцем» є рання михалковська тема свого серед чужих, чужого серед своїх. Є спроба поновити «пленери» періоду «Раби кохання» й «Незакінченої п'єси...» Є «літературність» і трохи натюрмортності «Обломова», соковитість «Рідні». Це ідеально зроблений фільм. За п'ятибальною системою і гамбурзьким рахунком у житті художника завжди є місце для чийогось мінусу, але з точки зору фаху це твердa «п'ятірка». Навіть для рідного глядача, який спинним мозком відчуває, як це погано, коли «зроблено на експорт». Експортність фільму коректна, що трапляється нечасто.

У прес-релізі жанр стрічки визначено як «переплетіння мелодрами, детективу й трагікомедії в ритмах сентиментального танго». Це для прокату. Або для них. Нас, кого хороший кінематограф учив дошукуватися істин, цими словами не проймеш. Загалом хороше кіно повинно бути просто хорошим кіно, й від нього не треба вимагати слова «Ку» або речення «Чи веде ця дорога до храму?». Але схоже, що й «Стомлені сонцем», попри високу кінематографічність почерку Михалкова, не уникли символізму. Не на рівні слів, а на рівні імен: Мітя і Котов. Меншиков і Михалков (можна й так).

Хоч історія, розказана у фільмі, вигадана від початку до кінця. Жодного прототипу. Режисера засипали листами: в яких архівах можна знайти справу Котова? Нема таких. І «автора оригінальної ідеї», режисера, продюсера й актора Микиту Михалкова це страшенно тішить. Відбулося колосальне узагальнення. Причому рух був від конкретного до загального, а не навпаки. «І це дуже важливо. В усякому разі для мене», — упівголоса зауважив він. Думаю, зрозуміло, про що йшлося.

Інформація про другий випуск акцій акціонерного товариства відкритого типу «Холдингова компанія «АІСТ»

1. Характеристика емітента

Акціонерне товариство «Холдингова компанія «АІСТ» було зареєстровано 2.11.1994 року, свідоцтво № 21626778.

Юридична адреса: Київ, вул, Хрещатик, 46. Телефон: 224- 19-89, 229-19-17. Засновниками акціонерного товариства є:

— науково-виробниче та комерційне мале підприємство «АІСТ»;

— товариство з обмеженою відповідальністю «AICT-TRUST»;

— фізичні особи.

Рішення про створення АТ «Холдингова компанія «АІСТ» було прийнято 14.10.1994 р. на загальних зборах акціонерів.

Основною метою діяльності товариства є розвиток виробництва та реалізація програм, передбачених основними напрямами діяльності товариства, а саме:

— холдингова та інвестиційна діяльність;

— фінансова підтримка науково-дослідних і дослідно- конструкторських робіт в галузі високих технологій та їх промислове впровадження на підприємствах України;

— консалтинг і торгівля цінними паперами;

— надання інформаційних послуг, створення спеціалізованих банків даних, обмін інформацією з міжнародними банками даних;

— купівля-продаж сировини, комплектуючих, нерухомості, обладнання, оренда та лізинг виробничих площ.

Кількість службовців товариства — 86 осіб.

Керівні працівники:

Президент АТ — Білецький Юрій Олександрович, стаж роботи — 28 років; заступник — Потьомкіна Вікторія Борисівна, стаж роботи — 26 років; головний бухгалтер — Козирь Світлана Анатоліївна, стаж роботи — 12 років, та фахівці в галузі науки, виробництва, господарської та комерційної діяльності, економіки, фінансів та права. Середній стаж роботи за спеціальностями — 20 років.

Сплачений повністю статутний фонд товариства становить 8.878.000.000 крб. (вісім мільярдів вісімсот сімдесят вісім мільйонів). На 1.01.1995 р. актив АТ ХК «АІСТ» становив 64,5 млрд. крб.

Вищим органом управління є загальні збори акціонерів. Всі питання поточної діяльності вирішує виконавчий орган АТ — директорат.

2. Дані про другу емісію цінних паперів

Рішення про емісію цінних паперів було прийнято 14.10.1994 р. на зборах акціонерів АТ «Холдингова компанія» «АІСТ» (протокол № 1).

Перший випуск цінних паперів було здійснено на підставі свідоцтва за № 507/1/94, виданого Міністерством фінансів України.

Заяву на реєстрацію інформації про акції другого випуску було подано 26.01.1995 р. Мета емісії — залучення грошових коштів для втілення інвестиційних проектів у промисловості та сільському господарстві,будівництві та сфері послуг України.Запланований обсяг другої емісії — 2.000.000 (два мільйони) простих акцій на пред'явника номінальною вартістю 100.000 (сто тисяч) крб. на загальну суму 200.000.000.000 (двісті мільярдів) крб.

Кожна акція засвідчує дольову участь у статутному фонді АТ.

Одна проста акція дає право одного голосу під час голосування на загальних зборах акціонерів, а також отримання доходу у вигляді дивідендів. Розмір та порядок виплати дивідендів встановлюється рішенням загальних зборів акціонерів за підсумками року. Курс акцій складається під впливом попиту та пропозиції.

Початок продажу акцій: 10 лютого 1995 року; кінець продажу акцій: 10 серпня 1995 року.

3. Розміщення акцій

Акції пропонуються у вільний продаж з оплатою повної вартості та на пільгових умовах.

Акції розповсюджуються серед юридичних і фізичних осіб та здійснюють обіг на території України.

Місця проведення передплати:
Київ, вул. Хрещатик, 46;
Київ, вул. Толстого, 6;
Київ, вул. Горького, 180.

Акціонери — держателі акцій першої емісії, користуються правом придбання акцій другої емісії у співвідношенні 1:3 (на одну акцію першої емісії можна придбати три акції другої на пільгових умовах, тобто за номіналом), а також мають права та пільги, прийняті рішенням установчих зборів та статутом.

Виплата дивідендів здійснюється за адресою: Київ, вул. Хрещатик, 46.

4. Результати попередньої емісії

За результатами першої емісії було сформовано статутний фонд АТ «Холдингова компанія «АІСТ».

Першу емісію акцій здійснено в кількості 70.148 простих акцій на пред'явника (серія 20-89 №№ 01-1000; серія 90 №№ 01-148) та 18.632 простих іменних акцій (серія 01-18 №№ 01-1000 серія 19 №№ 01-632) номінальною вартістю 100.000 крб. кожна. Всі акції розповсюджено у відкритій передплаті серед акціонерів, у тому числі серед засновників;

— НВ і КМП «АІСТ» — 6.900.

— ТДВ «AICT-TRUST» — 12.100.

— фізичні особи — 8.356 акцій, що становить 30,8 % статутного фонду.

Відкрита передплата проводилась у заплановані строки: з 1 червня по 1 жовтня 1994 року.

Всі акції були сплачені в національній валюті України.

За результатами першої емісії та підсумками 1994 року було встановлено, що фактичний розмір дивідендів за 1994 рік становить 105,7 % щоквартально.

5. Умови обігу акцій

Інформацію щодо умов обігу акцій АТ ХК «АІСТ» можна одержати за адресою: Київ, вул. Хрещатик, 46.

6.Чинники ризику

Нестабільність економічної ситуації в Україні.
Підвищення ставок податків.
Недостатній розвиток ринку цінних паперів.

Информация о выпуске акций акционерного общества открытого типа «Торговый Дом Д.Т.С.»

1. Фирменное наименование и местонахождение общества: Акционерное общество открытого типа «Торговый Дом Д.Т.С.». Сокращенное наименование АО «Торговый Дом Д.Т.С.». Юридический адрес Общества: 324034, Украина, г. Кривой Рог, НКГГОК.

2. Предмет и цели деятельности:

Общество создается в г. Кривом Роге с целью удовлетворения потребностей в его услугах (работах) и реализации на основе полученной прибыли интересов участников Общества, а также экономических и социальных интересов членов трудового коллектива.

Предметом деятельности Общества является торговая и посредническая деятельность, производство и переработка сельскохозяйственной продукции, товаров народного потребления, строительных материалов, а также оказание комплекса услуг юридическим и физическим лицам на товарном, информационном и фондовом рынках, инвестиционная деятельность на рынке капиталов.

3. Состав учредителей: физические лица — граждане Украины.

4. Размер предполагаемого уставного фонда — 10 000 000 000 (десять миллиардов) карбованцев.

5. Дата и номер протокола принятия решения о выпуске ценных бумаг — протокол № 1 собрания учредителей от 5 января 1995 г.

6. Плановый объем эмиссии — 1 000 000 (один миллион) простых именных акций номинальной стоимостью 10 000 (десять тысяч) крб. на общую суму 10 000 000 000 (десять миллиардов) крб.

7. Вид акций и права их владельцев:

Общество выпускает простые именные акции, владельцы которых имеют право:

— участвовать в управлении делами Общества по принципу: одна акция — один голос;

— получать часть прибыли в виде дивидендов;

— в первоочередном порядке приобретать продукцию общества и пользоваться его услугами;

— получать информацию о деятельности Общества;

— приобретать в первоочередном порядке выпускаемые Обществом дополнительные акции и облигации;

— на часть имущества Общества в случае его ликвидации в размере, пропорциональном количеству акций.

8. Число серий и порядковые номера акций:

В ходе данной эмиссии Общество выпускает акции одной серии «АІ», где А — вид и категория ценной бумаги, а именно: простая именная акция, 1 (единица) — номер эмиссии. Порядковые номера акций — от 0000001 до 1000000. Серия и номер первой акции АІ 0000001, серия и номер последней акции АІ 1000000.

Покупатель оплачивает акции в полной сумме. В этом случае покупателю выдается свидетельство о подписке на акции. Свидетельства обмениваются на акции (сертификаты акций) после окончания подписки и регистрации выпуска акций.

9. Место продажи акций: г. Кривой Рог, ул. Димитрова, 11. Информация о подписке на акции предоставляется по телефону/факсу (0564) 74-38-29.

10. Учредители и акционеры не имеют привилегий, кроме преимущественного права на приобретение акций при последующих эмиссиях.

11. Акции будут продаваться по курсовой стоимости, исходя из спроса на них.

12. Факторами риска для будущих инвесторов являются:

— неопределенность в сфере принятия решений Кабинетом министров Украины, Национальным банком и другими органами управления;

— нестабильность в валютной, кредитной, инвестиционной, налоговой областях.

За кордоном чекає спадок.
Можливо, на тебе...

Укрінюрколегія
/252034, м. Київ, вул. Золоті Ворота, 2-А/

У справах про спадщину розшукує родичів:

Померлих у США:

1. **Рут Коценогі /Куценога, Косонога/**, яка народилася в 1913 р. в м. Гайсин,батько — Мендаль Коценогі, народився в 1873 році в Гайсині, а мати — Аделя Месне, народилась в 1888 році в н/п Вишневець.

2. **Ізадора Гедульдіг**, батьки якого Абрахам Гедульдіг та Фаня Гедульдіг уклали шлюб у 1908 році в Тернополі й там же проживали до від'їзду в США.

3. **Заді Зільбершайн**, яка народилася в 1907 році, батько Ізадор Зільбершайн, народився в 1884 році в н/п Острів, а мати — Регіна Ейтрахтер, народилася в 1880 році в н/п Коропець біля Чернівців.

Померлих у Канаді:

4. **Джона /Івана/ Григоровича /Георгійовича/ Мудрого /Модрого/**, який народився на Україні в н/п Кудринці в 1917 чи 1919 році.

5. Дочку **Катерину Галигу**, або інших родичів **Стіва Єйна /Єна/.**

6. **Петра Тименченка**, який народився в 1919 році в Росії, батько — Петро Кидрерій, а мати — Анна Євдокімова.

7. **Джона /Георгія/ Енгельхарда**, який народився в Варшаві в 1914 році, батько — Борис, народився в Росії, а мати — Софія Мудра, народилась в Польщі.

8. **Марії Іванівни Местровик**, яка народилась у 1919 році в Україні.

9. **Софії Васяк**, яка народилась у 1923 році в одній із західних областей України.

10. **Павла Кручковича**, який народився в 1927 році в одній із західних областей України.

11. **Стенлі /Степана/ Дудзака /Дудчака/**, який народився в одній із західних областей України в 1900 році, батька якого звали Йосип, а дівоче прізвище матері — Врачинська.

12. **Парасковії /Павліни/ Піньонзко**, уродженої Лемішка, яка народилась 27.10.1903 в Україні.

13. **Вацлава Матейчика**, який народився в 1927 році в н/п Пузиневичі, Польща, матір якого звали Людвіка Гдик.

14. **Станіслава Римарчука**, який народився в 1920 році в н/п Ронвка.

Померлої у Франції:

15. **Софії Лепікової**, яка народилася у Севастополі в 1898 р., батько — Спиридон Лепіков, а мати — Марія Агеєва.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрінюрколегію: Київ-34, вул. Золоті Ворота 2-А, тел. /044/ 224-16-67, факс. /044/ 229-28-35.

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд «Достаток»

Інвестиційний фонд «Достаток» є закритим фондом, створеним для акумулювання приватизаційних коштів громадян для подальшого їх інвестування в найбільш перспективні галузі української економіки.

Юридична адреса фонду: Україна: м. Київ, вул. Хрещатик, 26.

Предметом діяльності фонду є випуск інвестиційних сертифікатів, обмін їх на приватизаційні папери громадян або реалізація за кошти громадянам та юридичним особам; спільне інвестування в цінні папери та об'єкти приватизації.

Фонд випускає іменні інвестиційні сертифікати номінальною вартістю 50000 (п'ятдесят тисяч) карбованців у кількості 600000 (шістсот тисяч) штук на загальну суму 30000000000 (тридцять мільярдів) карбованців. Інвестиційні сертифікати пропонуються на продаж за ціною не нижче за їхню номінальну вартість. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу — номінальна вартість.

Місце реалізації: м. Київ, Спортивна площа, 1, каси Палацу спорту.

Телефони: 224-50-61, 221-55-83.

Шановні страхувальники Національної акціонерної страхової компанії

ОРАНТА

На виконання постанови Кабінету міністрів України № 21 від 13.01.95 р. «Про призупинення дії постанови Кабінету міністрів України з питань обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів», установами НАСК «Оранта» повертаються одержані платежі за укладеними договорами з цього виду страхування у повному розмірі.

За вашим бажанням кошти можуть бути зараховані в сплату платежів з інших видів страхування в наших установах.

Чекаємо на вас.

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс»

I. Відомості про інвестиційний фонд

Повне найменування інвестиційного фонду: закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс».

Скорочене найменування інвестиційного фонду: АТ «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс».

Організаційно-правова форма інвестиційного фонду: акціонерне товариство закритого типу, юридична особа.

Тип інвестиційного фонду: закритий інвестиційний фонд, створений на три роки.

II. Інвестиційна декларація

1. Закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс» є закритим інвестиційним фондом.

Місцезнаходження: 255213, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с.Личенка, вул.Центральна, 43.

Розмір статутного фонду — 5 040 000 000 крб. (п'ять мільярдів сорок мільйонів).

2. З метою одержання доходу, надійного вкладення залучених коштів, підтримки їхньої ліквідності фонд здійснює інвестиції в короткострокові грошові зобов'язання, в тому числі депозитні сертифікати, строкові депозити, валюту, банківські векселі компаній та фірм, інші короткострокові зобов'язання, а також в акції та облігації вітчизняних та іноземних підприємств, в об'єкти приватизації, в пай нерухомість, а також в інші активи.

3. Предметом діяльності фонду є:

випуск та обіг інвестиційних сертифікатів;

комерційна діяльність із цінними паперами;

інвестиційна діяльність, тобто вкладання коштів та майнових приватизаційних сертифікатів, що знаходяться на спеціальних приватизаційних рахунках, в акції та інші цінні папери підприємств та організацій.

4. Фонд не має права:

випускати облігації та векселі;

придбавати більш як 5 відсотків цінних паперів одного емітента і інвестувати понад 10 відсотків своїх цінних паперів в одного емітента, крім інвестування в облігації внутрішніх державних позик, зобов'язання державної скарбниці та інші цінні папери, одержання доходів за якими гарантовано урядом України;

тримати в цінних паперах менш як 70 відсотків активів інвестиційного фонду;

купувати інвестиційні сертифікати іншого інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії;

займатися представницькою діяльністю з приватизаційними паперами;

брати банківський кредит, крім випадків використання цього кредиту для викупу відкритим фондом своїх інвестиційних сертифікатів;

здійснювати інвестиції в цінні папери, емітентом яких є афілійована особа інвестиційного фонду;

видавати майнові гарантії, забезпечені майном фонду для третіх осіб, укладати договори застави;

придбавати цінні папери повних та командитних товариств.

5. Фонд не має права створювати будь-які спеціальні або резервні фонди.

6. Для здійснення спільного інвестування фонд емітує інвестиційні сертифікати, які пропонуються для розміщення серед учасників, на загальну суму 75 600 000 000 крб. (сімдесят п'ять мільярдів шістсот мільйонів).

Емісія інвестиційних сертифікатів здійснюється після реєстрації їхнього випуску в порядку, передбаченому чинним законодавством.

7. Інвестиційні сертифікати можуть бути придбані за кошти учасників та приватизаційні папери.

8. Фонд зобов'язаний здійснити розрахунки щодо викупу інвестиційних сертифікатів після закінчення строку діяльності фонду.

У разі, коли вартість активів фонду в розрахунку на один сертифікат буде нижча за номінальну вартість, різниця учасникам покривається за рахунок коштів засновників.

9. Кошти, отримані від учасників, фонд інвестує в цінні папери та купує нерухоме майно, частки та пай, що належать державі в майні господарських товариств під час приватизації.

10. Номінальна вартість одного інвестиційного сертифіката становить 1 050 000 крб., що дорівнює номінальній вартості однієї акції, яка належить засновнику. Учаснику може видаватися сертифікат на сумарну вартість інвестиційних сертифікатів.

11. Загальна кількість інвестиційних сертифікатів, випущених фондом — 72 000 шт. Всі інвестиційні сертифікати — на пред'явника.

12. Інвестиційні сертифікати підлягають вільному перепродажу.

13. За рахунок коштів фонду виплачується винагорода інвестиційному керуючому, який здійснює управління активами фонду; депозитарію за надання послуг із збереження, обслуговування операцій та обліку руху активів фонду; покриваються витрати за послуги аудиторів.

14. Продаж інвестиційних сертифікатів здійснюється інвестиційним керуючим. Інвестиційний керуючий додатково може залучати агентів для розповсюдження цінних паперів фонду. Інвестиційні сертифікати не можуть продаватися за ціною, нижчою від номінальної.

15. Фонд обслуговує власників приватизаційних паперів із такими обмеженнями:

інвестиційні сертифікати підлягають викупу фондом не раніше закінчення терміну використання приватизаційних паперів;

учасникам фонду не гарантується фіксований розмір дивідендів.

16. Приватизаційні папери, які перебувають у власності фонду, підлягають індексуванню у разі загальної індексації приватизаційних паперів.

17. Прибуток фонду підлягає розподілу між засновниками та учасниками у вигляді дивідендів.

Розмір дивідендів на один інвестиційний сертифікат не повинен бути меншим за розмір дивідендів на одну акцію засновника фонду.

Дивіденди учасникам фонду виплачуються за підсумками фінансового року не пізніше одного місяця після проведення чергових загальних зборів засновників. Місце виплати: Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с.Личенка, вул. Центральна, 43.

У разі зміни місця виплати дивідендів інформація про це додатково публікується в пресі.

III. Дані про емісію інвестиційних сертифікатів

Сума випуску інвестиційних сертифікатів:

75 600 000 000 (сімдесят п'ять мільярдів шістсот мільйонів) карбованців. Випускається 72 000 інвестиційних сертифікатів на пред'явника номіналом 1 050 000 (один мільйон п'ятдесят тисяч) карбованців кожний.

День початку продажу — 01.03.1995 року. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу:

за грошові кошти — 1 050 000 крб;

за приватизаційні папери — 1 050 000 крб.

Максимальна кількість інвестиційних сертифікатів, дозволена для придбання одним інвестором: необмежена.

Обмежень у придбанні приватизаційних сертифікатів для окремих категорій юридичних осіб немає, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

IV. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів

На загальну суму статутного фонду, що становить 5 040 000 000 (п'ять мільярдів сорок мільйонів) крб., акціонерним товариством «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс» випущено 4 800 (чотири тисячі вісімсот) простих іменних акцій номінальною вартістю 1 050 000 крб. (свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 548/1/94 від 30.12.94 р.). Зазначені акції розподілені між засновниками інвестиційного фонду.

V. Відомості про засновників

Юридичні особи:

1. Українсько-російсько-американське відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна», Україна, м.Київ, вул.П.Лумумби, 4-б.

2. Закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія Олбі-Універсал», Україна, м.Київ, вул.П.Лумумби, 4-б.

3. Акціонерне товариство «Укоінвест», Україна, м.Київ, вул.Комінтерну, 13/135.

Фізичні особи:

4. Капустін Анатолій Дмитрович, паспорт VII—МА № 556714, виданий 9 квітня 1981 р. ВВС Московського райвиконкому м.Києва.

Частки кожного з засновників у статутному фонді складають:

українсько-російсько-американське відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна» — 70%;

закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія Олбі-Універсал» — 5%;

акціонерне товариство «Укоінвест» — 20%;

Капустін Анатолій Дмитрович — 5%.

VI. Органи управління

Спостережна рада фонду:

Новіков Микола Васильович, паспорт III-МА № 660188, виданий 20 квітня 1978 р.ВВС Московського райвиконкому м.Києва.

Перелік посад за останні три роки:

1992 — 1995 р.р. — директор Інституту надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля Національної академії наук України.

Частка у статутному фонді відсутня.

Бойко Олександр Денисович, паспорт II-МА № 519147, виданий 10 лютого 1977 р. ВВС Ленінського райвиконкому м.Києва.

Перелік посад за останні три роки:

1992 — 1993 р.р. — інженер заводу 410 цивільної авіації;

1994 — 1995 рр. — генеральний директор спільного підприємства «Растр-Альфа».

Частка у статутному фонді відсутня.

Пила Василь Іванович, паспорт II-МА № 501038, виданий 12 жовтня 1976 р. ВВС Шевченківського райвиконкому м.Києва.

Перелік посад за останні три роки.

1992 — 1995 рр. — заступник директора у науковій роботі Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економіки України.

Частка у статутному фонді відсутня.

VII. Відомості про інвестиційного керуючого інвестиційного фонду

Повне найменування: закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія Олбі-Універсал».

Місцезнаходження: м.Київ, вул.П.Лумумби, 4-б.

Номер і дата державної реєстрації: свідоцтво № 21572953 від 26 жовтня 1994 року.

Банківські реквізити: р/р 3467370 в АКБ «Інтербанк», МФО 300216.

Склад засновників.

Юридичні особи:

відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна» — частка в статутному фонді акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-інвест» становить 75 відсотків;

мале приватне підприємство «Пеленг» — частки в статутному фонді інвестиційного фонду не має;

мале приватне підприємство «Порив» — частки в статутному фонді інвестиційного фонду не має;

товариство з обмеженою відповідальністю «Конс» — частка в статутному фонді інвестиційного фонду становить 2 відсотки;

мале приватне підприємство «Карат-ЛМ» — частки в статутному фонді інвестиційного фонду не має;

акціонерне товариство «Укоінвест» — частки в статутному фонді інвестиційного фонду не має;

мале приватне підприємство «Торос» — частки в статутному фонді інвестиційного фонду не має.

Фізичні особи:

Кириленко Георгій Володимирович, Момот Ігор Володимирович, Семенюк Валерій Сергійович, Мотрій Любов Миколаївна.

Всі вищезазначені фізичні особи часток у статутному фонді акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-інвест» не мають.

Номер та дата дозволу на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів: № 524 від 20 грудня 1994 р.

Частка інвестиційного керуючого в статутному фонді емітента — 5%.

Інші інвестиційні фонди, з якими укладено угоду про управління: АТ «Інвестиційний фонд Олбі- інвест».

Перелік афілійованих осіб: відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна».

VIII. Відомості про депозитарій

Повне найменування: акціонерний комерційний банк «Інтербанк».

Місцезнаходження: м.Київ, вул.Індустріальна, 27.

Номер та дата державної реєстрації: свідоцтво НБУ № 93 від 23.03.92 р.

Банківські реквізити: р/р 700161629 в обласному управлінні НБУ, МФО 321024.

Склад засновників: АТ «Олбі-Україна», МПП «Порив», МПП «Торос», МПП «Пеленг», МНПП «Мітіс», МП «Бліцінформ», МПП «Карат-ЛМ», МП «Імідж-комплекс».

Депозитних договорів з іншими інвестиційними фондами не укладено.

Дозвіл на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії № 72 від 05.10.94 р.

IX. Права власників інвестиційних сертифікатів

Власники інвестиційних сертифікатів мають право на отримання дивідендів, а також на отримання частки майна пропорційно кількості інвестиційних сертифікатів у випадку ліквідації інвестиційного фонду. Власники мають також право вільно здійснювати відчуження (продавати, дарувати, міняти) інвестиційного сертифікату. Інвестиційний сертифікат підлягає обов'язковому викупу фондом після закінчення терміну використання приватизаційних паперів.

X. Відомості про аудитора фонду

Аудиторська фірма «Двен», м.Київ, вул. Грушевського, 4, к.716, тел.228-43-83. Директор: Литовська Н.М.

Ліцензія: серія АБ № 000263 Аудиторської палати України від 19 липня 1994 р.

Інформацію про випуск інвестиційних сертифікатів закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс» затверджено зборами засновників (протокол № 4 від 30.12.94 р.).

Голова Правління Л.М. МОТРІЙ.

Василь БАБУХ, «Голос України»

ЧИ ЗНІМЕТЬСЯ З МІЛИНИ ФЛАГМАН БУКОВИНСЬКОГО ФУТБОЛУ?

ДИВНІ метаморфози відбулися за останні роки з чернівецькою «Буковиною». Команда, що мала в своєму активі звання чемпіона України, успішно виступала в першій лізі чемпіонату колишнього СРСР, а відтак і в національній першості, раптом почала втрачати свої позиції — вилетіла з вищого ешелону українського футболу й опинилася серед аутсайдерів першої ліги.

І хоча кажуть, що коней на переправі не міняють, але для врятування неординарного колись колективу місцевій владі довелося стати на шлях крутих перемін. У команду знову повернуто її колишнього наставника, з ім'ям якого пов'язані найвищі досягнення «Буковини» — заслуженого тренера України Юхима Школьникова. Знову опинився на посту начальника команди досвідчений футбольний фахівець **Володимир ВОРОНЮК**. З ним сьогодні й ведемо розмову про те, яких заходів вживає нове керівництво для повернення втрачених позицій флагмана буковинського футболу.

— Хто пішов з команди, хто натомість поповнив її лави?

— Ми нікому не показали на двері. Усі гравці, що виступали за «Буковину» в першому колі, залишилися на своїх місцях. Правда, до них долучилася чимала група новачків.Це воротарі Павло Сиротін з кременчуцького «Кременя» та Ігор Мосін із СК «Одеса», захисник Ігор Сарнавський з луцької «Волині», півзахисник Денис Филимонов і Богдан Самардюк з рівненського «Вереса», Анатолій Матюха з житомирського «Хіміка», Роман Русак з «Хутровика» (Тисмениця), нападаючі Юрій Жабинський та Олег Давиденко з футбольних колективів Київщини. З командою тренується наш колишній форвард Віктор Міленець, що тривалий час виступав за клуби Ізраїлю. Там він, на жаль, був замішаний у футбольній афері, за що зазнав дискваліфікації УЕФА. Команда вирішила клопотатися за нього, оскільки строк покарання минув.

З нами також і колишній форвард «Буковини» Борис Фінкель. Він вирішив повернутися до рідного клубу — правда, якщо його відпустить із дніпропетровського «Дніпра», за який виступав останнім часом. Така ж сама ситуація і з Сергієм Бонецьким. Він мусить одержати «відпускну» з луцької «Волині».

Доукомплектовуючи команду, ми, ясна річ, робили ставку виключно на гравців, у яких завершилися контракти зі своїми клубами. Бо інакше це обійшлося б нам дуже дорого. Такі вимоги футбольного ринку, що вже успішно діє на Україні.А в нас із грішми сутужно...

— Хто, до речі, взявся утримувати команду?

— Спасибі місцевій владі — підставила плече. Вона запропонувала, щоб командою опікувалися група співзасновників футбольного клубу. Основним спонсором випало стати спільному українсько-ірландському підприємству «Ніко-інвест» на чолі з генеральним директором Василем Федорюком. Ввійшли до цієї структури й обласна та міська Ради народних депутатів, які мають виділити кілька квартир для команди. Агентство з туризму «Черемош» забезпечуватиме гравців харчуванням та місцями в готелі. Акціонерне підприємство «Чернівецький машзавод» надасть у розпорядження свій стадіон та заміську спортивну базу.

— Де будуть проходити тренувальні збори команди?

— Перший етап підготовки вже завершився. Пройшов він у Закарпатті, де ми займалися виключно загальнофізичними кондиціями гравців.

Побуваємо в Румунії, де тренуватимемося на спортивній базі футбольного клубу «Петорушані», потім наш маршрут проляже до Болгарії, куди нас запросив клуб «Хаскова», з яким ми підтримуємо давні дружні зв'язки. Там,до речі, проведемо серію матчів з місцевими командами.

Заключний етап підготовки пройде в Сербії. Тут у нас теж є друзі — футбольний клуб з міста Крульово.

Хочу наголосити, що на збори за рубежем ми не потратимо жодної копійки. За все розраховуватимуться наші друзі. Ми віддячимо приятелям за це пізніше, запросивши до себе в гості влітку.

— Яку мету ставить перед собою команда в другому колі і на найближчі роки?

— Найперше мусимо повернути глядача на матчі з нашою участю. А для цього треба вивести «Буковину» з прориву, заграти так, щоб люди знову повірили в нас. Потім візьмемо курс на здобуття путівки у вищу лігу. Думаю, це нам буде під силу.

Юрій ДОЦЕНКО, «Голос України»

ДОНБАС ПАМ'ЯТАЄ...

У традиційному юнацькому турнірі, присвяченому пам'яті колишнього гравця донецького «Шахтаря», улюбленця місцевих болільників — Володимира Сафонова, змагалися 12 колективів області. Це 150 гравців. Перемогу святкувала команда школи олімпійського резерву, яку уже кілька років тренує колишній незмінний партнер Володимира по нападу, яскравий і результативний форвард Віталій Старухін. До речі, він виховав для рідного «Шахтаря» чимало відмінних гравців, серед яких і півзахисник олімпійської збірної країни Валерій Кривенцов.

Змагання організували Донецька міська федерація футболу та ФК «Шахтар», а спонсорами були ВО «Донецьквугілля», благодійна організація «Дегтярьов-фонд», фірма «Люкс», торговий будинок та інші.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

ТЕПЕР — СПРАВИ ДОМАШНІ

***З**АВЕРШИЛИСЯ групові турніри розиграшу Кубка Європи з баскетболу. Як відомо, нашу державу в цих змаганнях репрезентував столичний клуб, віце-чемпіон України «Київ-Баскет».*

Група А.	В	П	Р/О	О
Олімпік	9	1	857-752	19
Іракліс	9	1	809-715	19
Кроація	5	5	766-731	15
Маес Пілс	4	6	805-807	14
Київ-Баскет	2	8	817-934	12
Фідефінанц	1	9	669-784	11

Дебют киян можна вважати цілком пристойним. Вони на рівних змагалися вдома з французькими і грецькими баскетболістами, які продовжать боротьбу в турнірі, поступившись лише кількома очками. «Баскет» на своєму майданчику легко подолав швейцарський «Фідефінанц». І завершив виступи на високій ноті, упевнено перемігши хорватську «Кроацію», яка в минулі роки тричі володіла Кубком європейських чемпіонів. Не слід забувати й про яскраві перемоги «Баскета» на першому етапі турніру над сильними клубами з Нідерландів, Німеччини і особливо над земляками з «Будівельника».

Зрозуміло, потенціал київської команди значно вищий. Але посісти лише місце їм завадили поважні обставини. Це і брак виступів на такому високому рівні більшості частини її гравців, і травми, які дошкуляли українському колективу. Вибували з боротьби на певні періоди Віктор Савченко, Андрій Підковиров, Володимир Шевченко, так і не зміг вийти на майданчик чудовий майстер Ігор Ватажок, якому довелося зробити повторну операцію коліна.

На жаль, подібна доля спіткала і Шевченка. Завтра власник клубу «Київ-Баскет» Михайло Бродський відправляє Володимира до Венеції. У місцевій клініці Шевченкові мають зробити операцію. В Італії для нападаючого буде організовано і процес реабілітації. Що ж, у таких випадках кажуть: хай йому Господь допомагає!

Ну, а «Київ-Баскет» у наступному євроциклі, який розпочнеться восени, сподіватимемося, вже збагачений досвідом, довкомплектований талановитими виконавцями, упевнено крокуватиме до нових вершин.

У півфінальних серіях Кубка Європи зустрічаються «Таугрес» — «Іракліс» та «Олімпік» — «Бенеттон». Фінальний матч відбудеться 14 березня в Стамбулі.

А тим часом у нашій країні найсильніші клуби ведуть боротьбу в півфінальному турнірі національного чемпіонату за вихід до «плей-оф». В останньому турі арбітри зафіксували такі результати: ЦСК «Меркурій» (Київ) — «Шахтар-АСКО» (Донецьк) — 103:118, 92:102, «Київ-Баскет» — «БІПА-Мода» (Одеса) — 119:89, 117:103, «Нафтохім-Олександрія» (Біла Церква) — «Азовмаш» (Маріуполь) — 100:90, 97:124.

	І	В	П	Р/О	О
Будівельник	32	31	1	3934-3014	63
Шахтар	32	26	6	3596-3139	58
Київ-Баскет	30	22	8	3402-2864	52
БІПА-Мода	32	20	12	3485-3335	52
ЦСК Меркурій	32	15	17	3268-3336	47
СК Миколаїв	28	18	10	2999-2681	46
Нафтохім-Ол	34	8	26	3218-3651	42
Азовмаш	32	8	24	3122-3708	40

Поєдинки СК «Миколаїв» — «Будівельник» перенесені на 28 — 29 березня у зв'язку з тим, що чемпіон України і лідер нинішніх змагань «Будівельник» виступає в ці дні в міжнародному турнірі в Об'єднаних Арабських Еміратах.

Сьогодні та завтра відбудуться матчі чергового туру чемпіонату України. Зустрічаються: ЦСК «Меркурій» — «Київ-Баскет» (ігри пройдуть у залі «Меридіан», початок о 16.00), «Азовмаш» — «БІПА-Мода», СК «Миколаїв» — «Шахтар».

На знимку: нападаючий «Київ-Баскета» Володимир Шевченко, який завтра вилітає на операцію до Італії. Побажаймо ж йому швидко одужати.

Фото Миколи БОЧКА.

Микола ГОРВАТ, «Голос України»

«Карпати» настроєні на вершини

***В** УЖГОРОДІ завершився перший тур чемпіонату України з гандболу серед жіночих команд вищої ліги, які розігрують 7 — 12 місця. Впевнено виступила команда господарок, яка з 10 можливих набрала максимум очок. Правда, лише на два відстає від лідера слов'янський «Керамік», який, до речі, нині тренує колишній наставник ужгородок Володимир Костенко.*

Разом з дружиною — польовим гравцем Оксаною Безулою — подався він на Донеччину напередодні сезону. Майже одночасно з ними в основному з фінансових причин команду залишили учасниця останнього чемпіонату Європи Ірина Самозванова, кращий бомбардир першості України 1993—94 років Надія Кцітішвілі, Леся Черней та Олена Горшеніна.

«Карпати» очолив Віктор Чернов, який працював у команді другим тренером. Він з дружиною Антоніною вже близько десяти років гартують дитячий гандбол краю. І, між іншим, досягли непоганих результатів. Приміром, «пестована» Антоніною команда торік стала переможцем першості збірних областей України серед дівчат 1978 — 79 років народження.

Та повернімось до «Карпат». Скажу прямо: спадщина дісталася Віктору Івановичу не з кращих. Через відсутність коштів про повноцінну заміну вибулим досвідченим гравцям годі було й думати. І наставник вводить в основний склад ще зовсім юних Вікторію Товлін, Інгу Верозуб, Ірину Чернову (доньку), Вікторію Беженець.

— Загалом вирішили робити ставку на здібну місцеву молодь, — говорить голова клубу Володимир Іщенко, — бо легіонери сьогодні тут, завтра — там. А у своїх ще є певний обов'язок перед рідним містом.

Такої ж позиції дотримується і Віктор Чернов, хоча, на його думку, команда конче потребує й кількох досвідчених гравців, котрі б на певному етапі становлення зцементували неоперену юнь.

Та над «Карпатами», як і над усіма нами, постійно висить дамоклів меч хронічної нестачі коштів. Якби не спонсори, команди як такої не існувало б узагалі. Тому хочеться особливо відзначити насамперед начальника Ужгородського відділка Львівської залізниці Андрія Федченка, генеральних директорів фірм «Експорттрансбуд» — Йожефа Гасича, «Євро-альфа» — Олексія Карабиньоша. «Тиса-транс» — Ігоря Свереняка, концерну «Карпати» — Олега Ямалова, які в міру можливостей всіляко підтримують перспективний спортивний колектив. Добре слово слід сказати і про обласний спортклуб «Гарт» та його голову Василя Бабича, які безоплатно здають в оренду «Карпатам» тренувальні та інші приміщення.

Майже не звертає уваги на команду місцева влада. Звичайно, і в неї коштів, як кажуть, кіт наплакав. Але хоча б окремі пільги для спонсорів можна було б передбачити.

21 лютого в Херсоні стартує другий тур. А колектив ще й досі не має потрібної для виїзду кількості грошей.

— Подібне з нами вже траплялося, — говорить Володимир Іщенко. Дівчата з тренерами чекали в Чопі поїзд на Запоріжжя. А ми в останню хвилину привезли просто на перон необхідну суму.

Невже і цього разу доведеться наздоганяти потяг на Херсон?

Ужгород.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 529471.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311033.